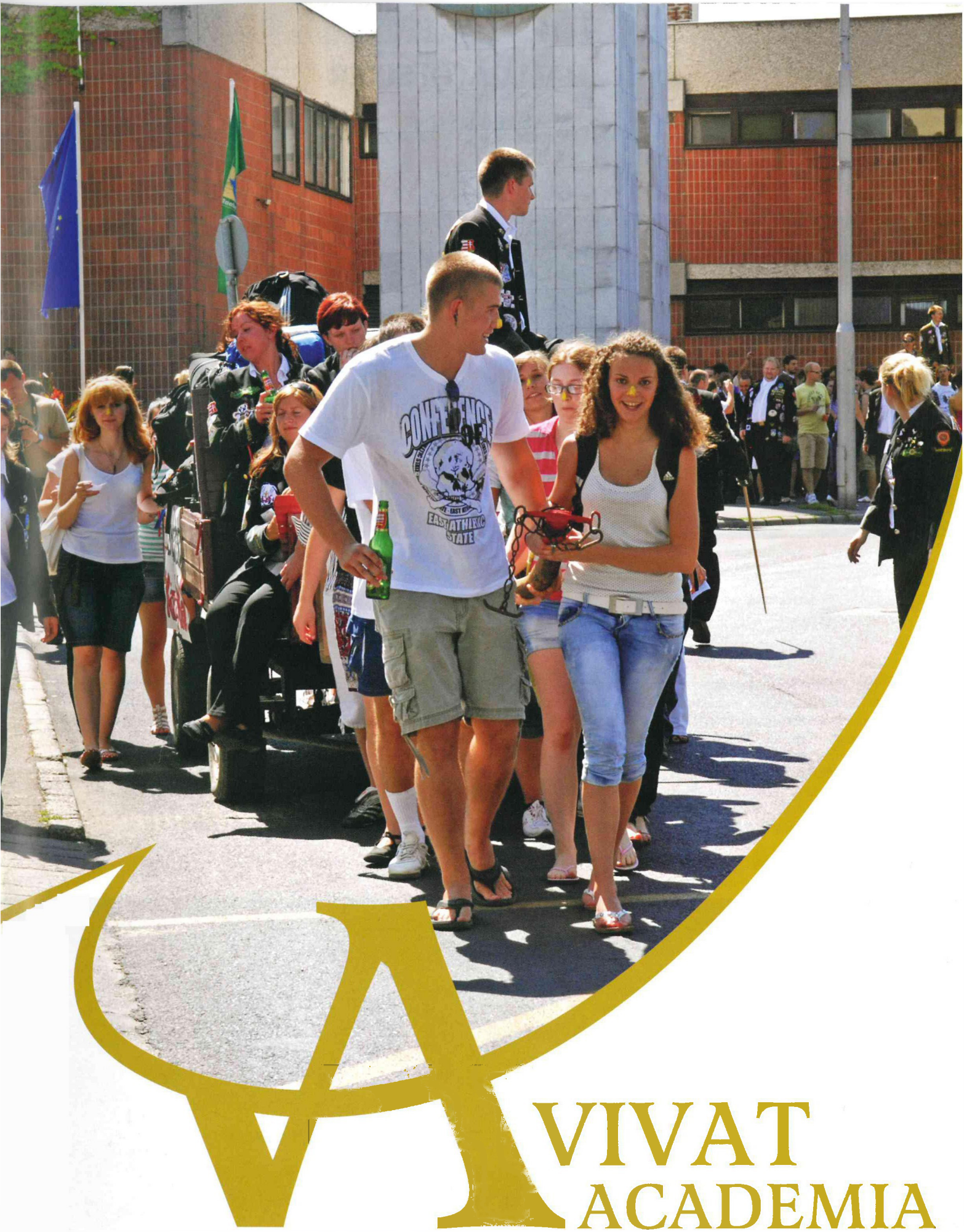

AVIVAT ACADEMIA

A Nyugat-magyarországi Egyetem lapja

2010 : 5 : szeptember - október

HALLGATÓI SIKER

A Kaposvári Nemzetközi Kamarazenei Fesztivál képzőművészeti pályázatára érkezett képek közül a zsűri kiválasztotta a nyertes alkotást. Az 1500 eur. fődíjat Bíró Csilla, egyetemünk harmadéves tervezőgrafika szakos hallgató „Zenéljünk, egy-két-há'!" című triptichonjának ítélte a zsűri. (Lásd lent!)

(x)

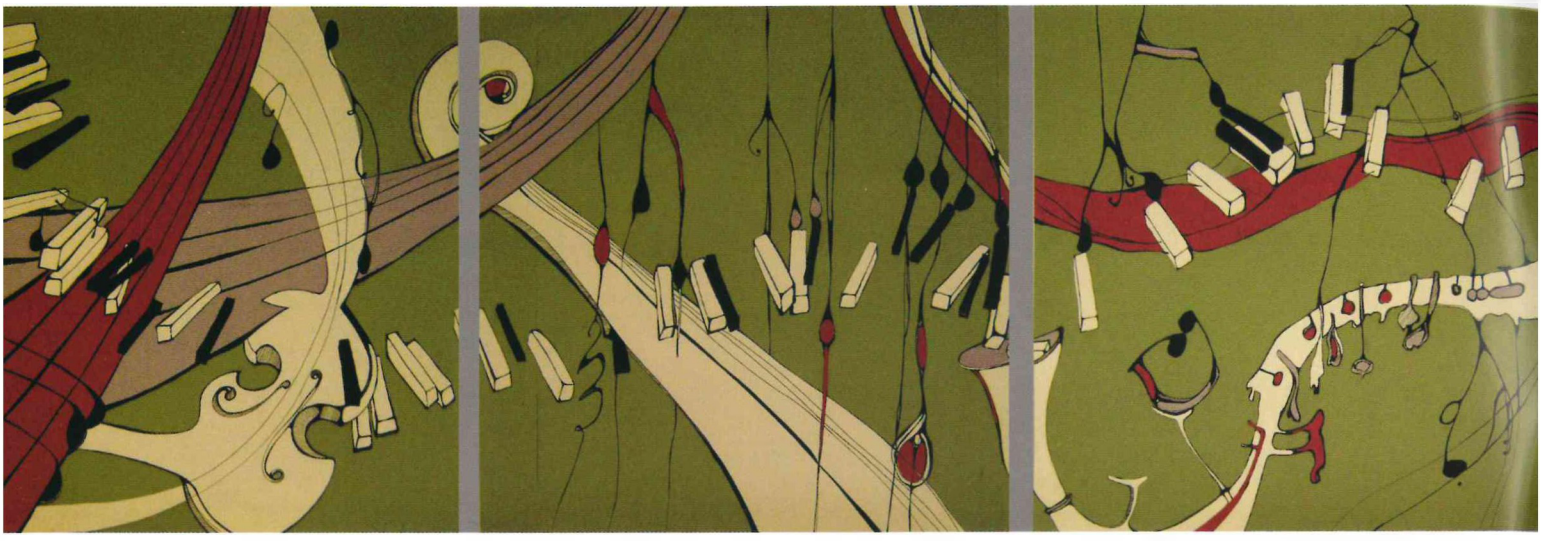

ITF Nr. 5

Igen, ötévesek lettünk! Ahogy az ember életében, úgy egy képzés történetében is fontos ez az idő. Az ipari termék- és formatervező mérnöki szak „szülői" feladatait a Terméktervezési és Gyártástechnológiai Intézet látja el. Az intézet oktatói és a szak hallgatói munkájának köszönhetően az elmúlt időszakban a csapat kellően összekovácsolódott. Munkájuk eredménye többször megmutatkozott, 2009-ben a soproni Pannon Design Bútor és Lakberendezési Kiállítás és Vásáron Vásárdíjat és Hűségdíjat kaptak munkájuk elismeréséért.

Természetesen a hétköznapok szorgalmas munkájába egy kis lazítás is belefér. Az intézet sokadik alkalommal szervezett baráti összejövetelt, melyen a hallgatók és az intézet oktatói szép számban vettek részt. Ez alkalommal a csapat a soproni Anger-réti lőtéren gyűlt össze. A jó hangulatú esemény az elsősök köszöntésével, beszélgetéssel, ismerkedéssel, valamint csapatépítő játékokkal telt. Az estet a bográcsokban főzött vacsora koronázta meg, mely mellé fehérkenyér és jó soproni bor került.

A jövőben a hasonló rendezvények sora várható, melyeken a baráti beszélgetések mellett szakmai konzultációra is lehetőség lesz.

Horváth Péter György

TARTALOM

2 Bemutatjuk egyetemünk legfiatalabb professzorát
4 Szoboravatás az egyetem botanikus kertjében
5 125 éves a Roth Gyula Gyakorló Szakközépiskola
5 12 legszebb magyar vers – őszi felvonás
6 Átadták az első egyetemi oklevelet az NYME Apáczai Csere János Karán
7 Ír vendégek az Apáczai-karon
8 Barsi Ernő tanár úr kitüntetése
9 Grazban hódít hangjával az egykori óvodapedagógus
10 A nyugati szórványban magyar nyelvet tanítók módszertani továbbképzése
12 Tárlat a szervátültetésről
12 Népegészségügyi konferencia volt a SEK-en
12 Földrajzi szemelvények határok nélkül
13 Osztrák-magyar határmenti barangolások
13 „Magyarul tanulni, Győrt felfedezni!"
14 Őszi pezsgés az FMK-án
15 Szakkollégium alakult a GEO-n
16 Technológia Transzfer Iroda a Nyugat-magyarországi Egyetemen
17 Balekhét 2010.
18 Reliefek - interjú Tarsoly Zsolttal
19 Ha szeptember, akkor Diákhitel
19 Mi is az a hungarikum?
20 Zoltán Zoltán 75 éves
21 Diploma előtt és után az SZFMK-ban!
21 Könyvjutalmazottak
22 Országos körúton a moldvai csángókat bemutató fotókiállítás
23 Mindentudás egyeteme - avagy a Kutatók Éjszakája Sopronban
23 Ifjúsági innovációs díjat nyert Kocsi Júlia
23 Pénzügyi mágiák - pénzügyi kiutak
24 A lézerszkenner, mint új adatgyűjtő
24 Aranyérmet nyert az Apáczai-kar csapata a SzeptEmber Feszten
25 A SEK-en is tovább bővült a videókommunikációs infrastruktúra
26 Vigasztaló séta Ottlikkal - Borbély József írása
27 A fűzfán fütyülő rézangyal - Tarsoly Péter írása
28 A borhamisítás története - Nagy Róbert írása
29 Kántor Erika: Párbeszéd, Láttam a Napot meghalni
30 Nagy sportágválasztó a SEK-en
31 Új adattároló eszköz az egyetemen
31 Bronzérmes vadgazda mérnök hallgató
32 Bak Jolán emlékezete

Vivat Academia
A Nyugat-magyarországi Egyetem lapja

Apáczai Csere János Kar - Győr,
Benedek Elek Pedagógiai Kar - Sopron,
Erdőmérnöki Kar - Sopron,
Faipari Mérnöki Kar - Sopron,
Geoinformatikai Kar - Székesfehérvár,
Közgazdaságtudományi Kar - Sopron,
Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar - Mosonmagyaróvár
Savaria Egyetemi Központ - Szombathely

VIII. évfolyam, 5. szám
2010. augusztus - szeptember - október

Főszerkesztő: Hargitai Gábor, hargitaig@nyme.hu
Olvasószerkesztő: Tóth András, tothandras@nyme.hu
A szerkesztőbizottság:
Dr. Albert Levente, lalbert@emk.nyme.hu (EMK)
Balázsik Valéria, bv@geo.info.hu (GEO)
Dr. Borbély József, jborbely@ktk.nyme.hu (KTK)
Csiha Tünde Noémi (Kommunikációs Iroda)
Kleinhappel Miklós (SEK)
Nagy Mónika nagymonika@atif.hu (AK)
Takács Judit takacs.judit@bepf.hu (BPFK)
Dr.Tenk Antal tenka@mtk.nyme.hu (MÉK)
Tóth Mariann mtoth@nyme.hu
Dr. Vincze Judit vinczej@mtk.nyme.hu (MÉK)

Címlapfotó: Horváth Ildikó
A szerkesztőség címe: 9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky u. 4.
Tel.:99/518-683;
e-mail: vivatacademia@nyme.hu

Kiadja: Nyugat-magyarországi Egyetem
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Felelős kiadó: Prof. Dr. Faragó Sándor rektor

Design: Szarka Judit Gabriella és Szarka Zsófia Adrienn
Levilágítás: PrePress Grafikai Stúdió, Sopron
Felelős vezető: Sziklai Zsolt ügyvezető
Nyomás: Lővér-Print Nyomdaipari Kft., Sopron
Felelős vezető: Priszinger Imre ügyvezető
ISSN 1589-8091
Terjeszti a Nyugat-magyarországi Egyetem

Az online kiadás internetcíme: http://vaonline.nyme.hu/

BEMUTATJUK EGYETEMÜNK LEGFIATALABB PROFESSZORÁT

A Magyar Köztársaság elnöke Dr. Varga Lászlót, a Mezőgazdaság- és Élelmiszer-tudományi Kar egyetemi docensét, a kar tudományos és külügyi dékánhelyettesét 2010. szeptember 1-jei hatállyal egyetemi tanárrá nevezte ki. Varga László 2010. április 14-én töltötte be 39. életévét, így jelenleg az egyetem legfiatalabb professzora.

- Amikor 1997-ben – három éves nappali tagozatos PhD-tanulmányok után – lejárt az ösztöndíjad, nem maradtál a tanszéken, hanem egy tejipari cégnél lettél laborvezető és gyártmányfejlesztő. Mi indított arra, hogy kimenjél a gyakorlatba?

- Második éves doktorandusz és végzős tejipari szakmérnök hallgató voltam 1996 elején, amikor eljött hozzám Novák Árpád úr, a Magyar Tejgazdasági Kísérleti Intézet tudományos főosztályvezetője. Azt mondta, hogy az egyik üzletfelük, egy külföldi tulajdonban lévő tejipari cég, olyan munkatársat keres, aki ért a tejhez, továbbá beszél angolul és lehetőleg oroszul is. Engem ajánlott nekik. Az a tény, hogy az akkori doktoranduszi ösztöndíjamnak sokszorosát ajánlották havi fizetségül, már csak a hab volt a tortán. Így kerültem ki tehát a gyakorlatba. A World Proteins Kft.-nél sokat láttam, tapasztaltam, eljutottam Kanadába, Hollandiába, Belgiumba, Olaszországba, Oroszországba, Fehéroroszországba, Ukrajnába és Litvániába is, de ennél fontosabbnak tartom, hogy az itt eltöltött évek alatt erősödött meg bennem az a meggyőződés, hogy nekem mégis inkább a tudománnyal kellene foglalkoznom.

- 1999 szeptemberében visszajöttél Alma Materedbe, és angol nyelven summa cum laude minősítéssel megvédted PhD-disszertációdat. Ennek immár több mint tíz éve. Mi minden történt ez alatt a bő egy évtized alatt?

- Nem könnyű felsorolni. Megtartottam mintegy 2500 órányi egyetemi gyakorlatot és előadást. Német akkreditációval rendelkező mikrobiológiai laboratóriumot vezettem. Pályáztam, kutattam, publikáltam. Összegyűjtöttem közel 22 impakt faktort és 160 db független citációt. Akkreditált törzstag lettem az Ujhelyi Imre Állattudományi Doktori Iskolában. Több mint 60 esetben láttam el diplomadolgozatos és tudományos diákkörös hallgatók konzulensi teendőit. Országos tudományos diákköri konferenciákon tíz alkalommal voltam bírálóbizottsági tag. Összesen 48 esetben működtem közre doktori és habilitációs cselekménynél. Impakt faktoros folyóiratok felkérésére 64 db angol nyelvű kéziratot lektoráltam. Közreműködtem hét nemzetközi-, illetve világkonferencia megszervezésében. Részt vettem hazai és külföldi tudományos társaságok tevékenységében. Elláttam a Tejgazdaság c. szakmai-tudományos folyóirat főszerkesztő-helyettesi teendőit. Elnyertem a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) Bolyai János Kutatási Ösztöndíját, I. helyezett lettem a Magyar Mikrobiológiai Társaság cikkpályázatán, az MTA Veszprémi Területi Bizottsága (VEAB) pedig 2009-ben nekem ítélte oda "Az Év Kutatója" díjat az élettudomány területén. Szakmai életutam sikeres alakulásáért köszönettel tartozom a kar mindenkori dékánjainak (Kuroli Géza, Iváncsics János, Ördög Vince, Schmidt Rezső professzor uraknak), akik kivétel nélkül nagyban segítették előre haladásomat. Hálás vagyok a munkatársaimnak, kiváltképpen Krász Ádám tanár úrtól és Szigeti Jenő professzor úrtól tanultam sokat. Szakmailag és emberileg is nagyra tartom mindkettejüket.

- Nem túlzás azt mondani, hogy üstökösként haladtál a pályán: 2001-ben egyetemi docens, még ugyanebben az évben a mikrobiológiai labor vezetője, 2007-től pedig tudományos és külügyi dékánhelyettes vagy. Mekkora szerepe lehet ebben annak, hogy négy idegen nyelven (angol, orosz, olasz, német) tárgyalóképes vagy?

- Tagadhatatlan, hogy pályafutásom eddigi alakulásában szerepe volt a nyelvtudásomnak, jóllehet én magam nem tartom kiválónak az idegen nyelvi ismereteimet. Angolul ugyan tényleg jól kommunikálok, a valaha elfogadható szintű orosz tudásom viszont megkopott az évek során. Az olasz nyelvvel az a gondom, hogy viszonylag kevés hasznát veszem a mindennapokban, ezért aztán elég nagy erőfeszítést igényel a szinten tartása. Németül pedig inkább csak az utóbbi időben kezdtem el komolyan tanulni. Szóval, ha valamelyik idegen nyelvnek hatása volt a sorsom alakulására, az kizárólag az angol lehetett.

Dr. Varga László

- Példaszerű a publikációs tevékenységed is, hiszen közülünk kevesen rendelkeznek ennyi impakt faktorral. Mi a titka annak, hogy valaki impakt faktorral rendelkező külföldi lapokban publikálhat?

- Nem tudom, létezik-e általános recept, de mindenesetre kell hozzá egy átlagosnál valamivel jobb színvonalú, legalább némi újdonságot tartalmazó, módszertanilag hibátlanul kivitelezett tudományos munka, amelyben az eredmények matematikai-statisztikai értékelése (ha ez egyáltalán releváns) korrekt módon történt meg. Amikor mindez megvan, akkor már csak a megfelelő színvonalú angol nyelvezet szükségeltetik. Ehhez egy Rigó utcai felsőfokú B típusú nyelvvizsgánál ugyan kicsit több kell, de sok-sok gyakorlással (olvasással és írással) pár év alatt elérhető a kívánt szint. Egyébként ez a terület, az impakt faktoros cikkek írása a legkedvesebb számomra az összes jelenlegi szakmai tevékenységem közül. Katartikus érzés, amikor az ember megkapja a csodált (vagy kevésbé csodált) folyóirat szerkesztőitől az "Örömmel értesítem..." kezdetű levelet, de én már azt a fáradságos folyamatot is élvezem, ami a benyújtani kívánt kézirat elkészüléséhez vezet. Nagyon hiányozna, ha valami oknál fogva nem írhatnék ilyen típusú cikkeket.

- Mint tudományos és külügyi dékánhelyetteshez, hozzád tartoznak a kar minőségbiztosítási ügyei is. Ezen a területen milyen feladataid vannak?

- Az utóbbi évtizedekben a gazdasági élet számos területén felismerték a minőség biztosításának, irányításának fontosságát, és ez a szemlélet nemrég megjelent az oktatásban, így a felsőoktatásban is. Ha jobban belegondolunk, bizonyos értelemben az egyetem is termékeket állít elő, illetve szolgáltatásokat nyújt, fontos tehát, hogy ezek a produktumok (pl. kibocsátott diplomásaink, K+F tevékenységünk eredményei, laboratóriumi szolgáltatásaink stb.) elsőrangúak legyenek, maradéktalanul megfeleljenek a felhasználók velük szemben tá-

masztott igényeinek. Olyan eljárásokat kell kialakítanunk valamennyi működési területünkön, amelyek kiküszöbölik az esetlegességeket és garantálják a kiváló minőséget. Ezt a folyamatot próbálja előmozdítani kari szinten – a maga szerény eszközeivel – a Minőségbiztosítási Bizottság, melynek elnökeként képviselem a kart az egyetemi Minőségfejlesztési Bizottságban.

- Te is, Zoltán öcséd is (aki egyetemi docens a karunkon) és édesapátok is itt végzett Óváron. És ha már ilyen személyes dolgoknál tartunk, megemlítem, hogy nemcsak kettőtöket, hanem – egészen fiatal tanársegédként – édesapátokat is taníthattam a '60-as évek közepén. Szüleid hogyan fogadták a professzori kinevezésedet?

- Jóllehet a MAB plénumának támogató véleményéről már hónapokkal ezelőtt értesültem, a végső döntést csupán néhány nappal ezelőtt közölte velem a köztársasági elnök úr hivatalvezetője. Ezért aztán a szüleimnek még csak telefonon tudtam beszámolni az örömteli eseményről. Nagyon boldogok voltak, és talán büszkék is most rám. Rendkívül hálás vagyok nekik mindazért a sok-sok jóságért, törődésért, támogatásért és szeretetért, amit életem során kaptam tőlük. Édesapám egyébként szívesen emlékszik vissza egyetemi éveire. Ha ő nem lenne óvári gazdász, valószínűleg én sem Mosonmagyaróváron kezdtem volna meg egyetemi tanulmányaimat; 18 éves koromban ugyanis leginkább matematikával szerettem volna foglalkozni. Ma már persze egyáltalán nem bánom, hogy így alakult. De hogy a kérdés első részére visszatérjek, apám akkurátus ember lévén napra pontosan emlékszik élete minden jelentősebb eseményére, évtizedes távlatokból sem felejt el egyetlen nevet, úgyhogy az öcsém és én már Óvárra kerülésünk előtt pontosan tudtuk, ki is az a Tenk Antal, Iváncsics János, Czimber Gyula és Schmidt János.

- Egy olaszországi konferencia emléke ma is élénken él bennem. Még 1994-ben történt, hogy Gardán egy háromnapos konferencián vettünk részt, ahol az angol volt a hivatalos nyelv. A szervezőket nagyon meglepte, hogy a nem hivatalos programokon olaszul tolmácsoltál. Mikor és hol tanultál meg olaszul?

- 1992-ben 9 hetes farmgyakorlaton vehettem részt Észak-Olaszország Veneto tartományában. Úgy ítéltem meg, hogy ha nem akarok kedvezőtlen benyomást gyakorolni leendő vendéglátóimra, akkor valamilyen szinten meg kell tanulnom Dante és Petrarca nyelvét. Ez a sejtésem aztán be is igazolódott, ugyanis grantortói barátaim mindösszesze két nyelvet beszéltek: a hivatalos olaszt és a helyi dialektust. Nos, a kiutazás előtt fél évvel vásároltam egy olasz nyelvkönyvet, amelynek anyagát 3 hónap alatt sikerült is viszonylag jól elsajátítanom, úgyhogy két hónapos venetói tartózkodásom során nem volt semmiféle nyelvi nehézségem.

- Több tantárgy felelőse vagy. Melyik a kedvenc tantárgyad?

- Bolognai rendszerű oktatásunk egyik "vadhajtása", hogy időnként kénytelenek vagyunk beleártani magunkat olyan diszciplínákba is, amelyek nem éppen a kedvünkre valók. Én ebből a szempontból szerencsésnek mondhatom magamat, mert valamilyen szinten az összes tantárgyam közel áll hozzám, nem kényszerültem nagy kitérőket tenni távoli területekre. Ha mégis választanom kell, akkor a Tejipari technológiát mondom, ugyanis ez a tárgy kicsit talán nekem is köszönhetően került be az élelmiszer-mérnöki alapszak mintatantervébe. Ugyanakkor szeretem a Mikrobiológiát is. Bár nem vagyok mikrobiológus, ebből a tantárgyból tartottam első óráimat az egyetemen, még 20 éves koromban, demonstrátorként, és azóta is mindennapos a kapcsolatunk. Egyszóval, a tejipari technológia és a mikrobiológia önmagában is nagyon érdekel, de a két halmaz metszete, a tejipari mikrobiológia végképp mindennél kedvesebb számomra. Talán nem véletlen, hogy tudományos munkásságom is jelentős részben ehhez a területhez kapcsolódik.

- Szeretném, ha beszélnél a családodról: feleségedről és a gyerekekről!

- Szinte minden jó dolog, ami az elmúlt két évtizedben történt velem, a mosonmagyaróvári karhoz köthető. Még a feleségemre is itt lettem rá. Egy sikertelen felvételi vizsgát követően (irodalomtörténésznek jelentkezett a szegedi bölcsészkarra) átmenetileg az Élelmiszer-tudományi Intézetbe jött dolgozni 1994 szeptemberében, pontosan akkor, amikor én ugyanott elkezdtem a doktoranduszi tevékenységemet. Onnantól kezdve nem volt kérdéses a sorsom alakulása, már ami a magánéletemet jelenti: 1999-ben összeházasodtunk, 2003-ban megszületett a kislányunk, majd négy évre rá a kisfiunk. Egyébként éppen most történt nagy változás mindkettejük életében, mert szeptember elején Emma iskolás, Leó pedig óvodás lett. Ügyes, okos, szép kisgyerekek, nagyon büszkék vagyunk rájuk. A feleségemből végül – kaposvári főiskolai, majd szegedi és budapesti egyetemi éveket követően – kommunikációs szakember, újságíró lett. Azóta volt ő már országos női magazin szerkesztője, internetes portál főszerkesztője, országos napi- és hetilapok tudósítója, rádiós műsorvezető. Szerintem nagyon tehetséges abban, amit csinál. A gyerekvállalás persze némileg megnehezítette a szakmai előrehaladását, de irigylésre méltóan kezelte ezt a helyzetet is.

- Végül arra kérlek, hogy oszd meg velünk a jövőre vonatkozó terveidet!

- A nem túl távoli jövőben el szeretném készíteni akadémiai doktori értekezésemet. Úgy gondolom, hogy ez – egyéni ambícióim megvalósítása mellett – intézményem szempontjából is fontos lenne, ugyanis a karnak jelenleg nincs 63 évesnél fiatalabb akadémiai doktora. Fel kell mérnünk azoknak a fiatal és középkorú kollégáknak a körét, akik potenciálisan alkalmasak lehetnek arra, hogy belátható időn belül megszerezzék a DSc-fokozatot, és minden eszközzel segíteni kell őket ebbéli erőfeszítéseikben. Az ún. kari oktatói-kutatói követelményrendszer kidolgozásának általam koordinált folyamata az ebbe az irányba tett első lépésnek tekinthető, mert az egyes oktatói/kutatói beosztásokra pályázó személyek teljesítményére vonatkozó minimumkövetelmények meghatározása a MAB és az MTA vonatkozó előírásainak messzemenő figyelembe vételével történt.

Fontos dolognak tartom, hogy karunknak legyen idegen nyelvű képzési kínálata MSc-szinten, ezért vállaltam el a Master of Science Degree Programme in Agricultural Biotechnology elnevezésű szakon a Microbiology című tantárgy tematikájának kidolgozását. A szak ugyan jelenleg még nincs akkreditálva (sőt: a magyar nyelvű képzés is csak ezután indul meg), de szeretném, ha lehetőségem nyílna tárgyfelelős oktatói tevékenység kifejtésére e diszciplína vonatkozásában is.

Régi tervem már, hogy doktori iskoláink hallgatói számára meghirdetek egy fakultatív tárgyat "Tudományos publikációk készítése angol nyelven" címmel, melynek keretében át szeretném adni az elmúlt évek során, e területen szerzett elméleti ismereteimet és gyakorlati tapasztalataimat az idegen nyelvű publikálás iránt érdeklődő doktoranduszoknak.

Pályázati források megszerzése útján fejleszteni kívánom az oktatáshoz és a kutatáshoz szükséges intézeti/tanszéki infrastruktúrát. Dékánhelyettesi funkcióból adódóan kari szinten is elő szeretném mozdítani az infrastruktúra-fejlesztési folyamatot.

Minden segítséget megadok három jelenlegi doktoranduszomnak, hogy mihamarabb és minél jobb színvonalon elkészíthessék PhD-értekezésüket, és újabb PhD-hallgatók tudományos vezetői teendőit is fel kívánom vállalni. Emiatt is fontosnak tartom K+F pályázati tevékenységem további eredményes folytatását, amely újabb rangos publikációk megjelentetését és technológiai fejlesztések gyakorlati megvalósulását segítheti elő.

- Köszönöm a beszélgetést. Engedd meg, hogy a magam és a Vivat Academia Szerkesztő Bizottsága nevében szívből gratuláljak professzori kinevezésedhez. További munkádhoz kívánunk az eddigiekhez hasonló szép sikereket, magánéletedben pedig sok boldogságot és jó egészséget!

Dr. Tenk Antal
professor emeritus

SZOBORAVATÁS AZ EGYETEM BOTANIKUS KERTJÉBEN

Prof. Dr. Náhlik András dékán ünnepi alkalomhoz illő köszöntőjében hivatkozott dr. Szabó Gyulának, a Geoinformatikai Kar professzor emerituszának, a Vivát Académia korábbi számában Bezzegh professzorról, születésének 90. évfordulója alkalmából írt megemlékezésére: „...A megemlékező szeretné remélni, hogy a Bezzegh-szobor előtt valahol „Sébor társaságában" az egyetem botanikus kertjének szoborparkjában egyszer majd tiszteleghetünk..." A remények valóra váltak, a szobor itt áll „Sébortól kőhajításnyira".

A megemlékezőnek nem kellet sokat várnia a tisztelgésre, mert az Erdőmérnöki Kar 2010. szeptember 7-én rendezett, 202. tanévének megnyitóján, a nap gazdag programjának egyik kiemelkedő eseménye Bezzegh László professzor halálának 20. évfordulója alkalmából, a botanikus kertben elhelyezett szobrának avatása volt.

A szobrot az Erdőmérnöki Kar állíttatta a Geomatikai, Erdőfeltárási és Vízgazdálkodás Intézet kezdeményezésére. Kutas László szobrászművész alkotása, nagyszerű helyre került, hisz az intézet Földméréstani tanszékének oktatói szobáiból és gyakorló terméből közvetlenül látható.

A megnyitó ünnepségen, az egyetemi hallgatók ünnepi sorfalával keretezve, megjelentek az egyetem, a kar, az intézet vezetői, a társkarok képviselői és Bezzegh professzor családja. Részese volt a megemlékezésnek a szobrot állíttató intézeti tanszékek vezetése és oktatói, a szobor alkotója, valamint a régi kollégák és tanítványok sora.

A szavaló erdőmérnök hallgató Peltzer Géza soraival emlékezett az európai formátumú tanárra:

A professzor

Talán a szél hozza reggel
oly pontosan, árnyékszerűen jön meg
Tekintete tisztára söpri a folyosókat
és sokáig verdes mögötte a csapóajtó ijedt madár
Rebesgetik már nemsokára végleg elmegy
Ősz szemében nincs félelem, féltés inkább
Ha beszélt kigyúltak a füstös szemek
Elmegy, s űrként marad tovább.

Az avatás pillanata
Fotó: Csiha Tünde Noémi

Néhány jellemző adat Bezzegh professzor változatos, gazdag életútjáról.

Bezzegh László 1917. augusztus 19-én született a ma Romániához tartozó Lugoson, és 1990. május 27-én halt meg Zalacsányban, közúti balesetben.

Elemi- és középiskolai tanulmányait Vas megye székhelyén, Szombathelyen végezte, 1935-ben érettségizett. 1935-38-ig a soproni Erdőmérnöki Kar hallgatója. 1938-44-ig katona volt a légierőknél Ferihegyen. Szolgálati helyei: Marosvásárhely, Aknaszlatina, Pécs és Szombathely. 1948 márciusában kapta meg erdőmérnöki oklevelét.

1948-1949-ig az Erdőközpont műszaki előadója. 1949-50-ig az ERTI Erdőrendezési Osztályának vezetője. Ezt megelőzően az FM Svájcba küldte 10 hetes fotogrammetriai mérnöktovábbképző tanfolyamra.

1951-53-ig mérnökkari őrnagyi rangban a Honvéd Térképészeti Intézet fotogrammetriai osztályának munkatársa, majd tudományos osztályvezetője. 1953. január1-jétől a Budapesti Műszaki Egyetem Hadmérnöki Karán egyetemi docens. 1953 novemberében leszerelt. 1953-57-ig a Magyar Optikai és Finommechanikai Kutató Laboratórium kutató mérnöke. Először fotogrammetriai műszer, később geodéziai műszerek tervezésén dolgozott. 1957-63-ig a MOM vezető tervezője illetve osztályvezetője, ahol ebben az időben kezdődött el korábban tervezett műszereinek gyártása. 1963. szeptember 1-jétől az Erdészeti és Faipari Egyetem Földméréstani Tanszékének docense, 1965. szeptember 1-jétől 1979 júliusáig, nyugdíjazásáig tanszékvezető egyetemi tanára.

1966-ban védte meg kandidátusi értekezését „Redukáló tahiméterek körívek közötti léc leolvasásával" címen. Több geodéziai szabadalma alapján kezdődött el ebben az időben műszereinek gyártása. A Sztereo MOM térkiértékelő prototípusa (demonstrációs műszere) közel két évtizedig szolgálta az erdőmérnök hallgatók fotogrammetriai oktatását. Sokat dolgozott a radiálortoszkópia elvén működő fotogrammetriai műszeren, amely életében már nem készülhetett el. A MOM geodéziai műszercsaládból nevéhez kötődik a Te-D1, a Te-C1, a Ta-D1 műszerek gyártása. 1960. március 14-én, a geodéziai műszerek fejlesztése terén kifejtett munkásságáért a Magyar Népköztársaság a Kossuth-díj II. fokozatával tűntette ki.

Az 1985. évi brüsszeli világkiállításon Te-D1 típusú teodolitjáért nagydíjat kapott.

Gazdag szakirodalmi munkásságának néhány kiemelkedő eredménye: Földméréstan I-II. egyetemi jegyzet, Sopron 1964, 1965; Erdészeti fotogrammetria, Sopron 1967; A fotogrammetria korszerű irányai, szakmérnöki jegyzet, BME, Budapest. 1965; A fotogrammetria

legújabb eljárásai és műszerei, szakmérnöki jegyzet, BME, Budapest, 1972. Írásai magyar és külföldi lapokban egyaránt megtalálhatók. Tagja volt az MTA Geodéziai Bizottságának, a Fotogrammetriai és Topográfiai, Műszerügyi Albizottságának. A Geodéziai és Kartográfiai Egyesület (ma Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság) hosszú időn keresztül végzett munkáját Lázár Deák-emlékéremmel ismerte el.

A székesfehérvári főiskolai karon (jelenleg Geoinformatikai Kar) vizsgáztatott, elnökként államvizsgáztatott, jegyzeteket lektorált, segített a fejlesztések megfogalmazásában és kivitelezésében. Ötletgazdagságával is segítette az intézeti és tárcaszintű kutatásokat.

Az európai hírű tanszékvezető professzor Sébor János 1965-ben bekövetkezett halála után vette át a tanszék vezetését. A tanszék Bezzegh László vezetésével a „sébori szellemben" élt, tanított és alkotott. Ez a szellemiség oktatótársainak, és több erdőmérnöki generációnak munkájában és magatartásában öröklődött tovább. Bezzegh professzort a szakmai közvélemény méltán tekintette a „sébori iskola" követőjének, és tiszteli annak továbbfejlesztőjeként.

Az életpálya rövid ismertetése után Dr. Péterfalvi József intézetigazgató a volt munkatársak visszaemlékezései segítségével idézte fel személyiségét, milyennek is látták azok, akik közelebbi kapcsolatban álltak vele:

„Megalkuvást nem tűrő, mindig ügyet és nem hatalmat szolgáló határozott igazságszerető egyéniség, kivételes elme és kivételes ember volt. Az igaz ügy mellett, a jóért konfliktusok vállalásával is mindig kitartott és harcolt. Önzetlen segítséget nyújtott a rászorulóknak, de igazságtalan kivételt soha nem tett, és ezt oktatótársaitól is megkövetelte. Nem fukarkodott a dicséretekben sem, ha a munkatársak munkájának elismeréséről volt szó.

Rendkívüli pedagógiai és előadói képességét csak szakmai tudása és óriási gyakorlati tapasztalata múlta felül. Élményszerű, érdekes, izgalmas előadásával még a legszárazabb tananyagot is befogadhatóvá tette, folyamatosan lekötötte a hallgatóság figyelmét.

Hallgatók százaival szerettette meg a geodéziát, a fotogrammetriát és ezen keresztül sokat tett a hallgatók műszaki irányú fejlődésének érdekében. Azok a hallgatók is szerették, tisztelték, akik csak többszöri nekifutásra abszolválták az általa oktatott tárgyakat.

Szívesen szánt időt arra, hogy hallgatóinak és munkatársainak segítségére lehessen, akik mindig nagy tisztelettel tekintettek rá és szívesen keresték társaságát. Szerette és ápolta a selmeci hagyományokat, amelyet mi sem bizonyít jobban, mint az 1972-ben megjelent „ A mi nótáink" című könyv általa írt előszava. Az akkor még Erdészeti és Faipari Egyetemre kerülő fiatalok sokáig ebből énekelték a selmeci dalokat: „Tanuljátok meg azokat örömmel, és soha el nem fogjátok többé felejteni, életetek végéig boldoggá tesz benneteket, ha újra hallgathatjátok, dalolhatjátok."

A magánéletben nyugalmával, műveltségével és bölcsességével tiszteletet és szeretetet árasztott. Nevelt gyermekeiről édesapaként gondoskodott.

Hálásak vagyunk Kutas László művész úrnak, hogy megkeresésünkre felvállalta a szobor elkészítését, és magas színvonalú művészi munkája eredményeként méltó emléket állíthatunk neves professzorunknak.

Bízunk abban, hogy a szobor jelentése, a bezzeghi szellemiség jelképként erősít és buzdít bennünket hasonló értékek létrehozására, mint amit volt professzorunk alkotott."

A GEO nevében a megemlékezés koszorúját a szobornál Dr. Mélykúti Gábor dékán és Dr. Ágfalvi Mihály főiskolai tanár helyezte el.

Dr. Ágfalvi Mihály és Dr. Szabó Gyula

125 ÉVES A ROTH GYULA GYAKORLÓ SZAKKÖZÉPISKOLA ÉS KOLLÉGIUM

Az iskola október 1-jén a soproni Gyermek- és Ifjúsági Központban tartotta jubileumi ünnepségét. Az 1885-ben a Temesvár melletti Vadászerdőn kapuit megnyitó Erdőőri Szakiskola és utódintézményeinek történetét ünnepi beszédében Prof. Dr. Faragó Sándor, a Nyugat-magyarországi Egyetem rektora vázolta fel.

Rektor úr a jelenlegi diákokat és az alumnuszokat arra kérte, legyenek hűségesek az alma materhez és életútjukon segítsék az iskolát. Végezetül köszönetet mondott a mindenkori tanári karnak az áldozatos oktató-nevelő munkáért.

Az ünnepi megemlékezésen Dr. Rónai Ferenc iskolaigazgató és Abdai Géza alpolgármester is köszöntötte a jelenlévőket. Az eseményen a több évtizeddel ezelőtt végzett öregdiákok a tisztelet jeléül és rektor úr által is említett hűségük jutalmaként emlékdiplomákat vehettek át.

Az intézmény 1950 óta működik Sopronban, s azóta az ország minden pontjáról érkeznek a természetszerető, tanulni vágyó diákok. Népszerűségét mi sem mutatja jobban, mint hogy a csökkenő gyermeklétszám ellenére idén is túljelentkezés volt. Az itt tanulók számos szakmai versenyen jó eredménnyel szerepelnek, legutóbb például országos vadászversenyen értek el második helyezést.

Forrás: Sopron TV
Csiha Tünde Noémi

12 LEGSZEBB MAGYAR VERS – ŐSZI FELVONÁS

Itt van az ősz, itt van újra – s ha (tavasz) és ősz, akkor itt van „A 12 legszebb magyar vers" című konferencia- és könyvsorozat folytatása is. A hétévesre tervezett sorozat immár a negyedik évnél tart, a soron következő hetedik költemény pedig Nagy László Ki viszi át a szerelmet? című verse. A helyszín ezúttal Veszprém, Ajka és Iszkáz lesz, e településeken gyűlnek össze szeptember 24–26. között az irodalomkedvelők.

A szervezők célja változatlanul az, ami a 2007-es kezdetekkor is volt, nevezetesen, hogy a szimpóziumsorozat megálmodója, Fűzfa Balázs, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi docense irányításával kísérletet tegyenek a magyar irodalmi kánon 12 remekművének újraértésére és -értelmezésére. A gazdag programot (a konferencia nem véletlenül akkreditált továbbképzés) ezúttal is közös versmondás vezeti fel: Jordán Tamás vezényletével az ajkai Templomdombon mintegy 600 diák és érdeklődő szájából hangzanak fel Nagy László sorai. A hátralévő két és fél napban több tucat előadás hangzik el – köztük a Savaria Egyetemi Központ oktatóinak prezentációi –, de az élményközpontúság, mint mindig, ezúttal sem csak ennyiből áll majd. Hiszen – a Kutatók Éjszakája után szabadon; miért ne: az irodalmárok is épp olyan kutatók, mint a mikroszkópok felett vizsgálódók – lesz például Irodalmárok Éjszakája, melynek keretében (hűen az eddigi menetrendhez) bemutatják az előző, Hajnali részegség-konferencia előadásainak anyagából összeállított kötetet. Koncerteket is meg lehet hallgatni, fellép a Mesebolt Bábszínház, és meglepetésprogram vár mindenkit. A konferencián bárki ingyenesen részt vehet. A részletes program a www.12legszebbvers.hu/oldal/ki-viszi-at-a-szerelmet-konferencia címre kattintva érhető el.

Kleinhappel Miklós

ÁTADTÁK AZ ELSŐ EGYETEMI OKLEVELET AZ NYME APÁCZAI CSERE JÁNOS KARÁN

Ebből az alkalomból készítettünk interjút Dr. habil. Szretykó György egyetemi docenssel, a Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar Humánerőforrás-fejlesztési Intézeti Tanszékének vezetőjével, az emberi erőforrás tanácsadó mesterszak felelősével.

- 2010. július 3-án 49 fő vehette át az emberi erőforrás tanácsadó mesterszakos egyetemi oklevelét az NYME Apáczai-karán, ami egyúttal azt is jelentette, hogy először adtak át egyetemi oklevelet a karon. Mikor indult ez a képzés?

- Az egyetem - a Pécsi Tudományegyetem után - a Debreceni Egyetemmel egy időben 2008. május 30-án kapta meg a mesterszak indítási engedélyét a MAB-tól. Ez alkalomból is szeretném megköszönni a soproni és a szombathelyi kollégáknak a szakindítási anyag elkészítéséhez nyújtott értékes támogatásukat.

Az egyetemi vezetés döntése alapján a mesterszak az NYME Faipari Mérnöki Karáról átkerült Győrbe, az NYME Apáczai Csere János Karára, ahol 2008. szeptember 1-jén pótfelvételi eljárást követően indult be a képzés levelező tagozaton. Jelenleg a mesterszak létszáma 269 fő. Ebből a nappali tagozat első évfolyamán 24 fő, a második évfolyamon 17 fő, a levelező tagozat első, második és keresztféléves évfolyamán összesen 228 fő tanul.

- Milyen ismereteket sajátíthatnak el a hallgatók tanulmányaik során?

- A képzésben az emberi erőforrás menedzsment és tanácsadás korszerű elméleteit és technikáit sajátíthatják el a hallgatók, egyúttal nagy hangsúlyt fektetünk a tanácsadási módszerek oktatására és mindezek pszichológiai hátterének a megvilágítására is. Az EU elvárásaival összhangban kiemelt szerepet kap az egész életutat végigkísérő pályaorientáció, az ún. LLG (Lifelong Guidance), a karriertervezés és tanácsadás oktatása, valamint az esélyegyenlőség és a hátrányos helyzetű csoportok minél előnyösebb munkaerő-piaci helyzetének javítása, támogatása. A képzésben nagy szerepe van a szakmai gyakorlatnak is.

- Milyenek a végzős hallgatók munkaerő-piaci esélyei?

- A mesterszakot végzett hallgatók munkaerő-piaci esélyei igen széles körűek, melyek az alábbi 3 fő irányban mutatkoznak meg: humánerőforrás szakemberként elhelyezkedhetnek a multinacionális cégek, hazai vállalatok/vállalkozások humánpolitikai osztályain; ezen kívül megfelelő szakmai tapasztalat birtokában tanácsadó céget alapíthatnak, amelyet vállalkozási vagy nonprofit szervezeti formában működtethetnek. Természetesen a különböző típusú cégek és intézmények bér- és munkaügyi osztályain, részlegein, valamint a munkaüggyel, munkaerő-közvetítéssel foglalkozó szervezetekben (pl. munkaügyi központok, munkaerő-kölcsönző cégek) is vállalhatnak feladatokat.

- Milyen személyi és infrastrukturális háttér áll rendelkezésre a mesterszak működéséhez?

- A Humánerőforrás-fejlesztési Intézeti Tanszék az Apáczai-kar Bölcsészet- és Társadalomtudományi Intézetén belül 2008. szeptember 1-jével alakult, kimondottan az emberi erőforrás tanácsadó mesterszakkal kapcsolatos oktatási és kutatási feladatok ellátása céljából. Jelenleg 3 főállású, tudományos fokozattal rendelkező oktató és egy fő adminisztrátor tartoznak szorosan a tanszékhez. Rajtuk kívül 5 fő oktató a kar más tanszékeiről, és 4 fő külső óraadó szakember működik közre a képzésben. Ebből is látszik, hogy maximálisan igénybe veszünk a karon belül rendelkezésre álló, a mesterszakhoz felhasználható tudást, ugyanakkor speciális gyakorlati tapasztalatokkal bíró külső szakembereket is foglalkoztatunk. A jelentős hallgatói létszám, valamint a szak sajátos jellege miatt további személyzetfejlesztésre van szükség a tanszék főállású oktatói körében.

Dr. Szretykó György tanszékvezető egyetemi docens

Az infrastrukturális hátteret jelenleg egy titkársági és két oktatói iroda jelenti, ami az oktatói létszám és a növekvő feladatok figyelembevételével bővítésre szorul.

- Egy ilyen új, speciális szakterület állandó szakmai kihívásokat jelent az oktatók számára. Hogyan tudtak lépést tartani az emberi erőforrás tanácsadás szakhoz tartozó tudományos és gyakorlati követelményekkel és elvárásokkal?

-Minden főállású, a tanszékünkhöz tartozó oktató a mesterszaknál hasznosítható tudományos fokozattal rendelkezik.

Az egyik kollégám a Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Karán, majd a Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karán folytatott, illetve végez szakirányú tanulmányokat, ami egyben a karok közötti szakmai kapcsolatokat is erősíti. A másik kollégám a közelmúltban Európai Uniós felnőttképzési szakértői végzettségre tett szert, ami szintén jól hasznosítható a mesterképzésben és a karon.

Jómagam 2009 novemberében gazdálkodás- és szervezéstudományokból habilitáltam az NYME Közgazdaságtudományi Kar Széchenyi István Doktori Iskolájában.

A Humán Szakemberek Országos Szövetsége (HSZOSZ) által szervezett konferenciák egyúttal továbbképzést is jelentenek a kollégák és egyben a hallgatóink számára is. Ezen kívül a tanszék is szervez különböző szakmai programokat. Ezek közül kiemelkedő, országos jelentőségű volt a 2010. április 9-én megrendezett Népesedés és társadalompolitika című konferencia, amelynek védnöki szerepét Prof. Dr. Pálinkás József, az MTA elnöke és Prof. Dr. Faragó Sándor, az NYME rektora vállalta. Ezúttal is köszönöm a támogatásukat.

- Milyen kutatások folynak a tanszéken és melyek a jövőbeni terveik?

- A tanszéken zajló és a kollégákhoz kötődő legfontosabb kutatási területek az alábbiak: a magyarországi munkakultúra; a humán controlling módszertanának és mérés-dinamikájának vizsgálata; a tanácsadás elméleti, gyakorlati és módszertani kérdései; a munkavállalók képzési szükségletei; kompetencia alapú oktatási programok kidolgozása; a magyar népesség humánerőforrás-fejlesztésének lehetőségei;

a kelet-közép-európai országok menedzsmentjeinek összehasonlító elemzése egy-egy ágazatban; középiskolákban és a felsőfokú intézményekben dolgozó oktatók kompetencia-fejlesztése, karrier-tervezése. Ezeken túlmenően a tanszék – együttműködési megállapodás alapján – részt vesz a régióban működő gazdasági szervezetekkel, tanácsadói intézményekkel közös projektek kidolgozásában és megvalósításában, különös tekintettel a magyar munkavállalók nemzetközi munkaerő-piaci pozícióinak a javítására.

- Hogyan történik a tehetséggondozás a mesterszakon?

- A Humánerőforrás-fejlesztési Intézeti Tanszék a megalakulása óta nagy figyelmet fordít az emberi erőforrás tanácsadó mesterszak hallgatóinak tehetséggondozására, amely többek között az alábbiakra terjed ki: a hallgatók – a tanszék szervezésében – rendszeresen részt vesznek szakmai konferenciákon, amelyeken a emberi erőforrás tanácsadás egy-egy aktuális témaköréből hallgathatnak előadásokat, egyúttal szakmai kapcsolatokat építhetnek. A kar támogatásával működő „Humánpolitika Iránt Érdeklődők Klubja" is lehetőséget biztosít a humánpolitikával foglalkozó elméleti és gyakorlati szakemberekkel való találkozásra, személyes eszmecserére. A tanszék támogatást nyújt a TDK-dolgozatok konzulensi feladatainak ellátásához, illetve a hallgatóknak TDK-konferenciákon történő eredményes részvételéhez is. A hallgatók saját kutatási anyagokkal részt vehetnek az Apáczai Napokon a tanszék által szervezett szekcióban, valamint a Diskurzus Elemző Központ (DEK) keretében folyó kutatásokban is. A színvonalas diplomadolgozatok szerzői számára publikációs illetve különböző konferenciákon való részvételi lehetőségeket biztosítunk. Eltökélt szándékunk az, hogy a mesterszakos hallgatók részt vehessenek a kar által szervezendő Karrier-központ működtetésében, annak internetes honlapjának összeállításában és karbantartásában; a tehetséges hallgatók tovább folytathatják tanulmányaikat PhD-képzésben az NYME Közgazdaságtudományi Karán működő Széchenyi István Doktori Iskolájában, valamint a győri Széchenyi István Egyetem Regionális és Gazdaságtudományi Doktori Iskolájában is. A júniusban végzett hallgatók közül – a tanszék támogatásával – 1 fő felvételt nyert a Széchenyi Egyetem Doktori Iskolájába a 2010/2011-es tanévtől.

A közeljövőben a végzett hallgatóink számára a gyakorlatban jól hasznosítható szakirányú továbbképzéseket is tervezünk.

- Milyen szakmai gyakorlati követelmények és lehetőségek tartoznak a mesterszakhoz?

Nappali tagozaton 150, levelező tagozaton 40 óra kötelező gyakorlatot kell a hallgatóknak teljesíteni. A tanszék összeállított egy igen széles körű listát a lehetséges gyakorlóhelyekről, amelyből lakhely/megyék szerint választhatják ki a hallgatók a számukra hasznosnak ítélt céget, intézményt.

- Hogyan fogalmazható meg a tanszék és a mesterszak küldetése, stratégiai célkitűzése?

- A tanszék küldetése, hogy magas színvonalon tudjon hiteles és hasznosítható válaszokat adni a gyorsan változó gazdasági és társadalmi környezet által generált, az emberi erőforrás-gazdálkodással és tanácsadással összefüggő kihívásokra. Fontos célkitűzésünk, hogy a mesterszak követelményeinek megfelelően stabilizáljuk és folyamatosan fejlesszük az oktatási-kutatási profilunkat, erősítsük a hazai és nemzetközi szakmai együttműködési kapcsolatainkat. Mindezek következményeként stratégiai célunk az emberi erőforrás tanácsadás terén egy sajátos arculattal rendelkező „győri iskola" megteremtése, amely olyan egyetemi szintű tudást nyújt, amely hasznosítható mind az állami és nonprofit, mind pedig a vállalati-üzleti szférában.

- Köszönöm az interjút.

Dr. Pongrácz Attila PhD
adjunktus

ÍR VENDÉGEK AZ APÁCZAI-KARON

Az Ének-zenei Tanszék kiemelkedően fontos feladata a kar zenei életének formálása, hallgatói csoportok művészeti tevékenységének irányítása. A külföldi kapcsolatok kibővülésével a zenei együttesek szereplési köre kibővült, jelentős koncertkörutakra kaptak eddig már meghívást, így Németországban, Franciaországban, Olaszországban és Ausztriában vendégszerepeltek.

1987-ben kezdődött egy cserekapcsolat a stuhr-brinkumi Kooperative Gesamtschule zenei csoportja és színjátszói, valamint a NYME Apáczai Csere János Kar Ének-zenei Tanszéke és zenei együttesei között. Ez a kapcsolat azóta is él, megközelítőleg kétévente egy-egy cserelátogatás során kölcsönösen fellépnek a német és a magyar együttesek egymás otthonában.

A kar a németországi kapcsolathoz hasonlóan jó partneri viszonyt szeretne kialakítani az írországi St Patrick's College zenei együtteseivel, és erre kiváló alkalmat nyújtott a július második hétvégéjén megrendezett Ír-Magyar Napok rendezvénysorozat. Az ír vendégkórus a Széchenyi téren és Héderváron is fellépett, valamint a székesegyházban az Apáczai-kar kórusával együtt szerepelt.

Az Apáczai Csere János Kar a leendő együttműködés alapján a zene, a vizuális kultúra, valamint a nyelvtanulás terén látja az együttműködés lehetőségét.

NM

A St Patrick's College kórusának fellépése a könnyező Szűzanya-kép előtt
Fotó: Nagy Mónika

BARSI ERNŐ TANÁR ÚR KITÜNTETÉSE

A Nyugat-magyarországi Egyetem díszpolgárává avatták Dr. Barsi Ernő főiskolai tanárt, néprajztudóst.

Dr. Barsi Ernő 1920. június 28-án született Sály községben. Szüleitől a munka és az igaz szó megbecsülését, szülőföldjéről a falvakban élők azaz az övéinek értékkincsét kapta. 1938-ban végezte el a Sárospataki Református Gimnáziumot. 1938-42 között a Teológiai Akadémiára járt Sárospatakon.

A teológia elvégzése után 1942-ben felvételt nyert a Zeneakadémiára, Európa hírű mesterek tanították: pl. Waldbauer Imre, aki először játszott Bartók vonósnégyest a világon és Kodály Zoltán, aki a népzenére tanította. 1946-ban szerezte meg hegedűtanári diplomáját, majd 1947-ben jelentette meg első írását, amely „Sály falu zenei művelődése" címet viselte.

1947-ben hegedűtanári állást kapott Győrött, az Állami Konzervatóriumban. Barsi Ernő a Kisalföldön zenepedagógusként, néprajzoktatóként és oktatásszervezőként kiemelkedő munkát végzett. 1949-ben megszervezte a Győri Zeneoktatói Munkacsoportot, amellyel megalapozta az állami zeneiskolák alapítását. Ő nevéhez fűződik a zeneiskolai képzés beindítása Győrött, majd később Csornán és Kapuváron.

A győri Zenepedagógus Munkacsoportnak a tanár úr hozta létre vonószenekarát, 1957-58-ban a zenekar 175 hangversenyt adott.

Az egyetem legmagasabb kitüntető címét Barsi Ernő 2010 júliusában vette át

Ezeknek a hangversenyeknek a műsorszámait mindig Barsi Ernő ismertette az egyszerű emberek számára is érthető módon. Olyan hangulatot tudott teremteni a szavaival a hallgatóságban, amelynek hatására a megszólaltatott zeneművek megtalálták az utat az emberek szívéhez. Ez Barsi Ernő tanár úr legnagyobb értéke.

Barsi Ernő 1959-ben a győri Felsőfokú Tanítóképző Intézetben folytatta oktató tevékenységét, és kidolgozta az ének-zene szakcsoport programját, valamint irányította a szakcsoport munkáját tanár úrnak kiemelt iskolateremtő szerepe, volt a tanítóképző felsőfokúvá válásának folyamatában

A leendő tanítóknak éneket, ének- tantárgypedagógiát tanított. A mai napig vezeti a Melodiárium nevű kórusát, amelyet egykori tanítóképzős tanítványaiból szervezett.

A győri Tanítóképző Intézetben néprajzi szakkört, majd néprajz speciálkollégiumot hozott létre. Etnográfusi – pedagógusi munkájának eredményeként Győr-Sopron megyében több mint 50 iskolában indult meg a néprajz tanítása. E területhez kapcsolódó legfontosabb pedagógiai művei a „Népi hagyományaink iskolai és amatőr színpadon" című munkája

Barsi Ernő 1970-ben doktorált az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsésztudományi Karán folklórból. A doktori disszertáció címe „Zene egy sályi pásztor életében". Mozgalmas életében, amikor tudta a kezdetleges technikával több tízkilós magnetofonokkal járta a vidéket.

Népdal gyűjtésének kiemelkedő eredményei Daloló Rábaköz (1970), Daloló Szigetköz (1971), Daloló Őrvidék (Felsőőr, 1986), Daloló Bükkalja (2001).c. népdalgyűjteményekben jelentek meg, amelyek ma már meghatározók és lassan felbecsülhetetlen értékkel bírnak, hiszen tanár úr gyűjtései a 24. órában valósultak meg.

Barsi Ernő 1982-ben nyugdíjba vonult, de óraadóként folyamatosan oktatott és jelenleg is oktat, örömünkre szeptemberben az 51. tanévét kezdi meg karunkon.

Oktató munkájának hatására több hallgatója választotta a néprajzos szakmát, két kiváló tanítványa az Apáczai-kart gazdagítja.

A néprajztudós, a lelkipásztor, családapa értékmentő munkáját több mint a néprajztudomány területén megjelent 40 könyv, több mint 400 tanulmány, több mint 4000 előadás fémjelzi.

Dr. Barsi Ernő pályafutása során Európa több országába kapott meghívást és tartott szemináriumokat a néprajzi kutatásairól. Így járt Németországban, Ausztriában, Csehszlovákiában, Svájcban. Oroszországban, Kanadában.

Külföldi útjai során igyekezett megismerkedni az ottani hagyományokkal. Erdélyben, Csallóközben, Burgenlandban az ott élő magyarok által megőrzött népdalokat Bulgáriában Sumen környékén kisebbségben élő törökök által megőrzött népdalokat gyűjtötte.

Dr. Barsi Ernő tanár munkásságát állami kitüntetések egész sora jelzi.

Életfa-díj (1988), Kiváló Népművelő (1978), Munka Érdemrend ezüst fokozat (1981), Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztje (1995) kitüntetések tulajdonosa.

A Győr-Moson-Sopron megyei Önkormányzat, a Győr megyei Jogú város valamennyi legmagasabb kitüntetéseinek birtokosa

A 90 éves néprajztudós, aki tevékeny részese a nemzeti kultúra ápolásának, kutatásának és átörökítésének, aki magával ragadó tanítási módszereivel, életútjával példaértékű nevelője minden korosztálynak.

A kar tanácsa az egyetem szenátusa felé ezen indoklással a Nyugat-magyarországi Egyetem Díszpolgára-cím adományozását javasolta.

A Szenátus a javaslatot megvizsgálta és a díszpolgári cím adományozását határozatba foglalta. A kar diplomaosztó ünnepségén, 2010. július 3-án az egyetem rektora a kitüntetést Dr. Barsi Ernő tanár úrnak átnyújtotta.

Dr. Cseh Sándor
dékán

GRAZBAN HÓDÍT HANGJÁVAL AZ EGYKORI ÓVODAPEDAGÓGUS

Szerencse és tehetség sikeresen találkozott Rudas Ibolya életében. Az óvodapedagógus végzettség megszerzése után Sopronból Graz felé vette az irányt, és vált az ottani zeneakadémia operaénekes hallgatójává, operett fesztiválok és zenés színházak állandó fellépőjévé.

Rudas Ibolya

Minden a Benedek Elek Pedagógiai Karon kezdődött. Ibolya másodéves, nemzetiségi szakos óvodapedagógus hallgató volt, amikor énektanára, Dárdai Árpád felfigyelt szép hangú tanítványára és invitálta, hogy csatlakozzon az intézmény nőikarához.

- Igazából, ma már úgy is mondhatnám, hogy Dárdai tanár úr hozta meg a kedvemet az énekléshez - fogalmaz Ibolya. - Emlékszem, hogy a német nemzetiségi szakon nagyon sok óránk volt, komoly terhelés alatt voltunk, kevés szabadidővel rendelkeztünk, ezért nem is volt kötelező számunkra az énekkarba járni. Tanár úr hívó szavára azonban mégis úgy döntöttem, belevágok.

Ez volt Ibolya számára az első szerencsés döntés. Még abban az évben kijutott a Benedek-kar kórusával Olaszországba, a Riva del Garda kórusversenyre. Itt annyira élvezte az éneklést és a szereplést, hogy ekkor fordult meg először a fejében, énektanárt keres és elkezdi képezni a hangját. Elsőként a soproni zeneiskolában, Darázs Renáta énekesnőnél vett magánórákat, majd két év elteltével visszatért az olaszországi kórusversenyre, ahol ekkor már szólót énekelt. S ezzel a játék komolyra fordult. Ibolya érezte, hogy ez már több mint puszta hobbi. Egyre inkább tudatosult benne, ő akár az életét is feltenné az éneklésre.

- Bár mindig is szerettem a zenét, az általános iskolában zongoráztam is, de egészen eddig a pontig nem gondoltam arra, hogy az éneklés legyen a hivatásom. Amikor azonban eldöntöttem, hogy merre is vezessen az utam, eltökélten kezdtem kikövezni a cél felé vezető útirányt. Megkerestem a győri konzervatóriumban Dobi-Kiss Veronika tanárnőt, akinél két évig tanultam énekelni, mire teljesült dédelgetett vágyam, és felvettek a grazi zeneakadémiára - meséli a művészeti egyetem BA-képzésén idén végzett énekesnő.

A felvételi elméleti részből - szolfézsból, összhangzattanból - valamint egy gyakorlati bemutatkozásból tevődött össze. Itt a jelentkezőknek az egyetem énekprofesszoraiból, az operaiskola karmesteréből és rendezőjéből álló zsűri előtt kellett bemutatkozniuk, három ária és egy dal előadásával. A megmérettetést sikerrel vette a győri lány, és ettől kezdve a zeneakadémia növendékeként várt rá a feladat, hogy beilleszkedjen egy idegen kultúra oktatási rendszerébe.

- Az idegen nyelv használata szerencsére nem jelentett gondot. A nemzetiségi szakon jó alapokat kaptam a német nyelven való kommunikációhoz. Így már az első pillanattól kezdve jól éreztem magam az új környezetben, és egyből magával ragadott az egyetem nemzetközi mivolta. A különböző nációból származó tanárok és hallgatók, különös színt hoznak az felsőoktatási intézmény falai közé. Az egyetlen valós nehézséget a tanulmányaim anyagi részének előteremtése jelentette. Nagyon nehéz a tanulás mellett munkát vállalni, mert alig van szabadidőnk, ösztöndíjat, támogatást pedig az első félévben senki sem kap. Ki kellett hát böjtölnöm valahogy azt az időszakot, míg eljött az idő, hogy pályázhattam különböző támogatásokra.

A nehézségek azonban azért vannak, hogy erősítsék és nemesítsék az ember jellemét. Nem volt ez másképp Ibolya esetében sem, aki végül nem csak kitartásból vizsgázott jelesre, hanem a BA-tanulmányai befejezését jelentő vizsgakoncertjét is kitűnő eredménnyel zárta. Ám ezzel tanulmányainak még közel sincs vége. Újabb két évig tanul master képzésen, és közben, az egyetem mellett fellépéseket is vállal, színdarabokban játszik és énekel.

- Az a helyzet, hogy nem szabad ölbe tett kézzel a lehetőségekre várni, mert nagyon sok az énekes, és köztük is nagyon sok a jó énekes. Ezért amennyire lehet, a lehetőségek elé kell menni - mondja mosolyogva. - Én folyamatosan járok ügynökségekhez, zenés színházakba, kórusokba előénekelni, hogy benne legyek a „köztudatban", hogy lássák, mire vagyok képes. Egy ilyen előéneklés után választottak ki például a nyaranta Bad Ischl-ben megrendezésre kerülő Lehár Operett Fesztivál egyik fellépőjének. Szeptemberig idén is itt énekeltem kisebb szerepeket.

A következő hetekben azonban Ibolyának is megkezdődik az egyetem Grazban, ahol már várja a főtárgy professzora, Tom Sol. A holland énekes választotta ki ugyanis tanítványának a magyar lányt, még a felvételi bemutatkozása alkalmával. Azóta együtt készülnek a fellépésekre, és dolgozzák ki a szoprán énekesnő énektechnikáját, hogy minél tökéletesebb előadást nyújthasson a színpadon.

Mire van szüksége még Ibolyának - a tehetségen kívül - ahhoz, hogy beváltsa a hozzá fűzött reményeket? - Szerencsére és lankadatlan lelkesedésre - vágja rá a kérdésre egyből az operaénekessé vált óvodapedagógus. Elszántságát látva biztos, hogy meglesz. Mindkettő.

S. Takács Judit
PR-munkatárs

A NYUGATI SZÓRVÁNYBAN MAGYAR NYELVET TANÍTÓK MÓDSZERTANI TOVÁBBKÉPZÉSE

Immár tizedik alkalommal került sor a Nyugati szórványban magyar nyelvet tanító pedagógusok módszertani továbbképzésére a Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar Neveléstudományi Intézet szervezésében, melyet jelenlétével megtisztelt Dr. Hoffmann Rózsa államtitkár asszony. A továbbképzés múltjáról és jelenéről kérdeztük Kovátsné dr. habil Németh Mária professzor asszonyt, a program vezetőjét.

-Egy évtizede folyik a nyugati szórványban magyart tanító tanárok módszertani továbbképzése. Ilyen idő távlatából lehet ezt küldetésnek tekinteni? Összefügg ez a magyarságkutatással?

Küldetés? - Gyönyörű feladat. Mindannyiunk kötelessége ismerni múltunkat, s tenni azért, hogy megmaradjunk magyarnak és embernek határon innen és határon túl. A továbbképzés célja jól szolgálja ezt: a módszertani kultúra elsajátításához, gazdagításához konkrét tananyagtartalom szükséges. Mi lehetne az más - ebben a válságokkal teli világban -, mint a magyarságismeret, az európai és sajátosan magyar értékek újragondolása, feladataink újrafogalmazása?

Magyarnak lenni sors, jó sors. Ennek felismerésében jeles elődeink - tudósok, írók, költők, művészek és tanárok - munkássága, s ennek a szépséges országnak, amely Magyarország, természeti és kulturális értékeinek a megismerése segít bennünket, ha egy kicsi kis érdeklődés is van bennünk. S miért ne lenne?

A nyugati szórványban tanító kollégák ezt évről évre bizonyítják. Ebben az évben a Rábaköz természeti értékei mellett a csornai múzeum rendkívül gazdag tartalmi és formai kivitelezése előtt álltak meglepetten.

Magam a történelmi Magyarország gazdagságával – az olvasmányi élményeken túl – először pályakezdőként 1974-ben találkoztam. Erdélyországban életre szóló útravalót kaptam emberségből, magyarságból.

- Ez valamilyen tanulmányút volt?

Nem, „zsíroskenyeres" út volt, de sokat tanultam. A bátyám történelem tanár volt, magam magyart tanítottam, s hogyan lehet úgy valóságot tanítani - a jó tanárok segítsége nélkül -, ha semmit sem látunk, semmit sem tapasztalunk. Én akkor tanultam meg, ha ismerni akarod, hogy „ki vagy", kik a magyarok, akkor Kolozsváron a Házsongárdi temetőt kell végigjárnod.

- Ekkortól kezdődött a magyarságkutatás?

Nem, nagyon fiatal voltam akkor, de az elkötelezettség egészen biztos. A magyarságkutatást két évtizede végzem aktívan elsősorban a történelmi Északnyugat-Magyarországon, amelynek eredményei kötetekben jelentek meg. A kutatómunka első eredménye a Település – iskola – társadalom c. kétnyelvű (magyar és német) kötet, melyben a Győr–Moson–Sopron megyei és a burgerlandi iskoláztatás történetét mutatjuk be. Ezt a munkát az Erdészeti és Faipari Egyetemen kezdtük el, és ugyancsak Sopronban került megrendezésre a könyv megjelenését megelőzően az az iskolatörténeti vándorkiállítás, amely Burgerlandból indult el. A vándorkiállítást professzor Winkler András rektor úr nyitotta meg. A könyv bemutatójára pedig Győrben az Apáczai Csere János Karon és Felsőpulyán a Városházán került sor Kullmann Ernő polgármester és Dr. Fritz Krutzler tartományhelyettes-elnök rendezésében, illetve támogatásával.

1997-ben K+F pályázat keretében elnyertem egy magyarságkutatási projektet a történelmi Északnyugat-Magyarországon, melynek keretében iskolatörténeti, névtani, sporttörténeti kutatások kötetei jelentek meg. 2002-ben a Magyarnak lenni kötetünkben a Kárpát-medencei diákok, hallgatók 57 munkáját tettük közzé az írók, költők, művészek, nagy magyarok témakörben beérkezett kétszáz pályamunkából.

Dr. Hoffmann Rózsa államtitkár asszony köszöntötte a program résztvevőit

Az Ausztriában megkezdett kutatások során létesítettünk kapcsolatot az Ausztriai Magyarok Egyesületével, melynek elnöke Dr. Deák Ernő történész, oktatási felelőse pedig Wurst Erzsébet. Az ő közreműködésükkel mutattuk be az „1956-os magyarok" életútját az október 23-i eseményekre emlékezve kiállítás keretében, melyet Dr. Hannes Porias bécsi nagykövet nyitott meg. A következő évben felkértek, mint kutatásvezetőt és mint főigazgatót, hogy szervezzük meg az intézményben a Nyugati szórványban magyar nyelvet tanító pedagógusok módszertani továbbképzését. Azóta minden év augusztus utolsó hetében folyik a továbbképzés.

- Honnan érkeztek résztvevők a továbbképzésre?

Ebben az évben tíz országból érkeztek a résztvevők: Ausztriából, Svájcból, Németországból, Szlovákiából, Lengyelországból, Kanadából, Venezuelából, Brazíliából, Litvániából és Svédországból. Általában 8-10 országból fogadjuk a résztvevőket, voltak Ausztráliából, Finnországból, Angliából. Más alkalmakkor pedig a Kárpát-medencéből.

- A továbbképzés szakmai elismerését jelzi, hogy a pedagógusok jelentős része évek óta visszatérő résztvevője a képzésnek. Intézetigazgató asszony szerint mi lehet ennek az oka?

Fontos, hogy alapos előkészítés történjék, szíves fogadtatás, s személyre szóló foglalkozások. A Neveléstudományi Intézetben kiváló kollégákkal dolgozhatok, akik évek óta ennek a programnak nemcsak lelkes segítői, hanem előadásaikkal, foglalkozásvezetéseikkel kimagaslóan bizonyítják szakmai hozzáértésüket. Segítik munkánkat a kollégák az Idegenforgalmi, Vizuális, Ének-zenei Tanszékről, a Gyakorló Iskolából

Kiscsoportos foglalkozás keretében vizsgálták a közoktatásban alkalmazott tankönyvcsaládokat

a Gazdasági Hivatal munkatársai és a Famulus Hotel vezetése. Természetesen rendszeresen hívunk vendégelőadókat. Tavaly például Mátyás Csaba akadémikus úr a Föld, ég és élet címmel tartott előadást, amit a mai napig emlegetnek a kollégák. Minden évben a kurzusunkat „aktuális mottóra" fűzzük fel, mint a Csillagászat éve vagy a Biblia éve. Ez utóbbi alkalmából az evangélikus és katolikus püspök urak előadásaival nyitottuk rendezvényeinket, amelyek mindig meghatározzák a továbbképzés gondolatiságát. Ebben az évben a Biodiverzitás jegyében az értékek mentén gondoltuk újra a tennivalóinkat.

- Az idei továbbképzés programjából melyik programot emelné ki?

Nagy megtiszteltetés volt számunkra, hogy Dr. Hoffmann Rózsa államtitkár asszony és Prof. Dr. Faragó Sándor rektor úr, megtisztelték a jelenlétükkel a rendezvényünket. Rektor úr hangsúlyozta, hogy a Nyugat-magyarországi Egyetem igen jelentős feladatot vállal a határon túliak, különös tekintettel a Kárpát-medencei magyarok képzésében, továbbképzésében. Államtitkár asszony pedig előadásában a közoktatás megújításából adódó feladatokról és az értékekről beszélt. Köszönet érte. Államtitkár asszony előadása már olvasható az Őrszavak (www.orszavak.org) Magyarságismeret és tanításmódszertani elektronikus folyóiratunkon.

A biodiverzitás évében nagy szükségünk van rá, hogy a sokféleségben meglássuk az értéket, a felelősség jegyében képesek legyünk az értékek újrateremtésében, ahogy Apáczai írja: „az egyenesség, tisztesség, erősség, mértékletesség" megvalósítására. Törekszünk az időtálló értékek képviseletére: az erény, a becsület, az adott szó hitele, a lelkiismeret újraértelmezésére a múlt megismertetésével, az európai és sajátosan magyar értékek közvetítésével. Elődeink tevékenysége, példája nyomán feladatunk ebben a modernkedő, globális világban segíteni a jövő nemzedékét, hogy ők is képesek legyenek az értékek újrateremtésére, hogy a becsület szavunk helyett soha ne legyen rugalmasság, a kötelesség teljesítése helyett ne legyen szabadosság, szellemi vakság.

- Milyen tartalmak jelentek meg az idei továbbképzésen?

Az idei program a résztvevők visszajelzései alapján is nagyon gazdag és színes volt. A biodiverzitás jegyében Dr. Cseh Sándor dékán úr tartott előadást, tájékoztatva a hallgatóságot korunk aktuális természeti problémáiról. A továbbképzés középpontjában a magyartanítás módszertana állt. Ehhez kapcsolódóan a résztvevők gyakorlati tevékenységet folytattak A magyar, mint idegen nyelv, Az Őrszavak Tanítástan rovatának feldolgozásában, A magyar népzene témakörökben. Kiscsoportos foglalkozás folyt a közoktatásban alkalmazott tankönyvcsaládok irodalmi tartalmának elemzésében és a feldolgozásának módszereiben. A már hagyománnyá vált Módszervásár keretében a résztvevő kollégák mutatták be a magyar nyelv tanításához készített programjaikat.

A Magyarságismeret témakörében vendégelőadók voltak: Dr. Császtvay Tünde, az MTA Irodalomtudományi Intézet munkatársa, Dr. habil Ujváry Gábor főiskolai tanár, Dr. Szarka László, a Selye János Egyetem dékánja, Dr. Papp Z. Attila (MTA) kisebbség kutató, Dr. Szíjártó István, a Balaton Akadémia elnöke.

A szakmai programot az Iskolatörténeti Múzeumban tartott irodalmi est, népdaléneklés, városnézés, a Balatoni Felvidék borkultúrájával, népi kismesterségekkel való ismerkedés és a védetté nyilvánított Nyírkai-Hany megtekintése tette még színesebbé.

A továbbképzés mindig névtelen írásbeli értékeléssel zárul. Összegzésünk eredménye 4,9 lett. Ezt csokorba gyűjtve átnyújtjuk:

„Nagyon élményszerű, sokszínű, változatos, több szakterületre kiterjedő". „Mély tudással rendelkező, kitűnő előadók, nagyon sok új, aktuális információt kaptunk.", „Kitűnő ötleteket és módszereket viszek magammal, úgy érzem a továbbképzés erőt ad a következő évi kihívásra, számomra szakmai feltöltődés". „Kiváló kezekben van a továbbképzés". „Nagyon szépen köszönjük a szervezők és lebonyolítók munkáját". És végül Steinegger Eszter köszönőlevele: „Nagyon örülök, hogy én is részt vehettem az idei továbbképzéseteken. Nagyra értékelem a munkádat. Fantasztikus teljesítmény egy ilyen programokban gazdag továbbképzés megszervezése. Szeretném, ha jövőre valamelyik kollégám is részt vehetne az általatok szervezett továbbképzésen. Nekünk is nagy szükségünk van arra, hogy érezzük azt, hogy legalább otthon elismerik és nagyra becsülik a munkánkat."

"Egyébként, testvéreim, arra irányuljanak gondolataitok, ami igaz, tisztességes, igazságos, ami ártatlan, kedves, dicséretre méltó, ami erényes és magasztos." (Filippi 4.8)

Ritter Andrea és Lampert Bálint tanársegédek

„...nagyon sok új, aktuális információt kaptunk."

TÁRLAT A SZERVÁTÜLTETÉSRŐL

2004 óta számos városban látható volt a Transzplantációs Alapítvány Árnyék és fény című, szervátültetésről szóló fotókiállítása. A tárlatot a Savaria Egyetemi Könyvtárában is meg lehetett tekinteni.

Magyarországon körülbelül 100 olyan kórház van, ahol az agyhalottak szerveit gondozni tudják, hogy azokból átültetésre alkalmas szerv váljék. Azonban jó esetben 60 egészségügyi intézmény végzi a gyógyításnak ezt a formáját. Emellett tájékozatlanok és önzőek vagyunk – derült ki a kiállítás megnyitóján. Szalamanov Zsuzsa, az alapítvány kuratóriumi elnöke szerint – aki nem mellesleg veseátültetett, 16 éve él új vesével – ha valakinek a családjában, illetve a környezetében nincs olyan ember, akit érint a transzplantáció, az nem jelenti azt, hogy nem kell törődnie a szervátültetéssel – bárki kerülhet olyan élethelyzetbe, amikor szüksége lesz valamilyen szervre. Ezért is elkeserítő, mennyire személyiségfüggő, hogy egy kórház donorjelentő lesz-e.

A Transzplantációs Alapítvány kiállítását eddig körülbelül 100 helyen lehetett megnézni, köztük kórházakban is. S hogy a szervátültetésről való diskurzust mindig napirenden kell tartani, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy ezekben az intézményekben a tárlatot követően megnőtt a donorjelentések száma. Nem kell messzire mennünk, jó példa erre a veszprémi kórház, mely évekig egy-egy donort jelentett, szerencsére a közelmúltban megváltozott a helyzet. Az elnök hangsúlyozta, Magyarországon a hozzátartozók nem tilthatják meg a donációt. Az alapítvány munkatársai azt tapasztalják, hogy még az egészségügyi iskolák tanárai sincsenek tisztában ezzel. S amikor megtudják, hogy a szervek kivételéhez nem kell a hozzátartozók engedélye, felháborodnak.

Szemléletváltásra van tehát szükség. Az is megoldásra váró probléma, hogy a hazánkban élő külföldi állampolgárok szerveit jelenleg nem lehet átültetni. De az élődonoros átültetések száma is rendkívül alacsony, ezen is változtatni szükséges.

Szöveg és fotó: Kleinhappel Miklós

Az Árnyék és fény című kiállítást eddig körülbelül 100 helyen lehetett megnézni

NÉPEGÉSZSÉGÜGYI KONFERENCIA VOLT A SEK-EN

A Népegészségügyi Képző- és Kutatóhelyek Országos Egyesülete negyedszer rendezett konferenciát. Ezúttal a Savaria Egyetemi Központban. Plenáris ülés keretében Mikola István, az Országgyűlés Egészségügyi Bizottságának elnöke Népegészségügy a jövő Magyarországán, Békefi Dezső, a Programtanács elnöke pedig „Közös kincsünk a gyermek" – Nemzeti Csecsemő- és Gyermekegészségügyi Program címmel tartott előadást. Ezt követően két nap alatt 52 prezentáció hangzott el.

Szöveg és fotó: Kleinhappel Miklós

Dr. Mikola István az Országgyűlés Egészségügyi Bizottságának elnöke

FÖLDRAJZI SZEMELVÉNYEK HATÁROK NÉLKÜL

Prof. dr. Veress Márton, a Természettudományi Kar dékánja Magyarország karsztjai című tanulmánya is szerepel a most megjelent Földrajzi szemelvények határok nélkül című kötetben. A kiadvány napjaink magyar, valamint szlovák természet-, társadalom- és gazdaságföldrajzi írásaiból közöl egy csokorra valót, a Magyarország–Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében megvalósult Tanuljunk egymástól! című projekt eredményeképp. A magyarul és szlovákul megjelent kötet egy év munkáját zárja le. A projektben részt vevők kiindulópontja az volt, hogy a magyarországi, illetve a szlovák felsőoktatásban nincs elfogadott tudományos színvonalú szöveggyűjtemény és tankönyv Szlovákia, valamint Magyarország természet- és társadalomföldrajzáról. De ezekről és a két ország térszerkezetéről olyan nívós kiadvány sem létezik, amely a magyar–szlovák határ mentén a közigazgatásban és területfejlesztésben dolgozók igényeit ki tudná elégíteni. E hiányok pótlásán dolgoztak a két ország szakemberei. A szemelvénygyűjtemény – mindkét nyelven – a http://www.rkk.hu/hu/vezeto_hirek/foldrajzi_dolgozatok_hatarok_nelkul.html linkre kattintva olvasható.

Kleinhappel Miklós

OSZTRÁK-MAGYAR HATÁRMENTI BARANGOLÁSOK

EdTWIN PROJEKT CENTROVOC 2009-10. Barangolások az Őrvidéken és a Fertő-tó környékén. Programsorozat oktatási, képzési, gazdasági és turisztikai szakembereknek.

Kapcsolatépítés a pinkafeldi Gesundheitsmanagement und Gesundheitsförderung Főiskolával (Fotó: Nagy Mónika)

A NYME Apáczai Csere János Kar oktatási, képzési, gazdasági, turisztikai szakembereknek ajánlott programsorozatot - történelmi, néprajzi, turisztikai, gasztronómiai, képző-, és zeneművészeti attrakciók, és oktatási, képzési, gazdasági szinergiahatások az Őrség és a Fertő–tó határon inneni és azon túli területein - a szellemi és fizikai rekreáció jegyében szervezzük az EdTWIN projekt CentroVOC alprogramja keretében.

A határ menti barangolások elsődleges célja: megismerni a gazdasági-kulturális azonosságban illetve a különbségekben, a közös történelmi örökségben rejlő lehetőségeket, a működő „jó gyakorlatokat", és beemelni a képzésbe.

A három napos program során „terepgyakorlatra" és tapasztalatcserékre, szakmai anyaggyűjtésre, értekezésekre és szakmai megbeszélésekre kerül sor a határ két oldalán dolgozó oktatási, képzési, turisztikai, gazdasági szakemberek között, annak érdekében, hogy feltárjuk, milyen különbözőségeket jelent a turisztika és rekreáció egyes ágain belüli kihasználás és kihasználhatóság tekintetében a határ két oldalán húzódó tájegység.

Szakmai tapasztalat- és személyes élményszerzés a turizmus egyes ágain és a kapcsolódó képzéseken belül, legfőképpen a falusi turizmus, a wellness és rekreáció, a sportturizmus, a gasztronómia, a történelmi és szakrális területét érinti.

Kerekasztal-beszélgetés szerveződött a működő partnerségek szakmai tapasztalataiból leszűrhető tanulságok összefoglalására, valamint sor került a formálódó képzési-gyakorlati partnerségek távlatainak áttekintésére.

A programsorozat első két napján kb. 30 szakember, a harmadik napon kb. 100 fő vesz részt az osztrák projektpartnerrel közösen szervezett - 14 jellegzetes helyszínt érintő - rendezvénysorozaton.

A mindhárom napon részt vevő 30 oktatási szakember által kitöltött értékelő kérdőívek alapján elmondhatjuk, hogy a programsorozatot informatívnak és aktuálisnak tartották általában és a saját szakterületre nézve is. A program alapkoncepciója és a gyakorlati megvalósítás harmonizált egymással, és kiválóan szervezett program valósult meg. Külön kiemelték az őrségi és a lockenhausi kirándulást, a különleges élményt jelentő Fertő–tavi hajókázást, valamint az eisenstadti Eszterházy-kastély látogatását. Nagy elismeréssel szóltak Beyer István, Dr. Ihász Ferenc tanszékvezetők, Dr. Lanczendorfer Zsuzsa egyetemi docens, néprajzkutató és Agnes Szelp idegenforgalmi szakmenedzser, valamint Dr. Erwin Gollner intézetigazgató tájékoztatójáról. Nagyra értékelték a lehetőséget, hogy a magyar és osztrák szakemberek 2-3 napos program keretében megismerhették egymás értékeit, lehetőségeit, tanulhattak egymástól, miközben alkalmuk nyílt szakmai és személyes beszélgetésekre, ismerkedésre, kapcsolatépítésre, tájjellegű specialitások kipróbálására, testi–lelki-szellemi feltöltődésre.

A program nyomán, az EdTWIN-projekt keretében a 2010/11-es tanévben lehetőség lesz az új kapcsolatok és tapasztalatok további mélyítésére, intézeti és tanszéki szervezésben további közös kisprojektek szervezésére, amelybe a partnerek hallgatóikat is bevonva, a képzési struktúrát és tartalmát új elemekkel frissíthetik.

Görcsné Dr. Muzsai Viktória PhD adjunktus, projekt-koordinátor

„MAGYARUL TANULNI, GYŐRT FELFEDEZNI!"

EdTWIN-PROJEKT, CentroLING-program, intenzív nyelvi workshop.

2010. július 5-9. között az EDTWIN-projekt keretében rendezték meg Győrben, azt a workshopot, amelyen 13 bécsi pedagógus vett részt. Helyszínül a győri Famulus Hotel szolgált. A résztvevők a nyelvi workshop során 35 nyelvórán vettek részt, amelyeken A1 (alapszintű nyelvhasználó) nyelvi modulokat sajátítottak el. A köszönés, bemutatkozás, életkor, foglalkozás, lakás, tulajdonságok/színek, vásárlás, étkezés témákban alapvető szókincset és rövid párbeszédeket tanultak meg. Megismerkedtek Magyarország és a régió jellegzetes termékeivel (hungarikumok), bejárták Győr nevezetes helyeit, beszélgettek a város lakóival, felfedezték a magyar kultúra Győrben megtekinthető kincseit (Rippl-Rónai kiállítás, Kovács Margit kerámiái, Borsos Miklós szobrai). Ízelítőt kaptak a magyar népzenéből és néptáncból, megtanultak néhány magyar népdalt és gyerekdalt. Megismertek magyar ételeket és azok elkészítési módját. A csoport tagjai a szabad programok során lelkesen alkalmazták frissen szerzett tudásukat, kreatívan és nagyon kommunikatívan használták fel a workshopon tanultakat.

A workshop nagyon sikeresnek és eredményesnek nevezhető. A hét végére a résztvevők valamennyien jól kommunikáltak alapvető életszerű helyzetekben, bizonyíték erre a helyi televíziónak adott interjú. Minden alkalmat megragadtak, hogy a város lakóival kommunikáljanak, a múzeumban magyarul érdeklődtek, az étteremben magyarul rendeltek, a hotel alkalmazottaival és magyar vendégeivel igyekeztek magyarul társalogni. Tervezik, hogy folytatják a magyar nyelv tanulását, hogy közelebbről megismerhessék szomszédaikat és kultúrájukat, és további ismeretségeket köthessenek a régió lakóival.

A résztvevők maradéktalanul elégedettek voltak mind a szervezéssel és a kurzus lebonyolításával, mind a körülményekkel. A hotel alkalmazottai mindenben segítőkészen és kedvesen álltak rendelkezésünkre.

Több résztvevő jelezte, hogy nagy meglepetés volt számára a szép környezet, a természeti és kulturális kincsekben gazdag város, és szívesen folytatná a magyar nyelv tanulását, visszatérne Győrbe.

Kis Zita Margit adjunktus, a kurzus vezetője
NYME-AK Idegen Nyelvi és Irodalmi Intézeti Tanszék

ŐSZI PEZSGÉS

Mint azt már megszokhattuk, minden ősz bővelkedik a faiparos társadalmat megmozgató eseményekben, melyeken a Faipari Mérnöki Kar többször résztvevőként, illetve szervezőként vett részt. Az idén is így volt: Sopron megmutatta, hogy a faipar magyarországi fellegvára, s ehhez mérten hagyományos szakmai programokkal várja a fát szerető embereket.

A Faipari Mérnöki Kar programjai a kari tanévnyitó ünnepi tanácsüléssel kezdődtek. A III. InnoLignum Erdészeti és Faipari Szakvásáron szeptember 8-12 között számtalan szakmai csemegéből válogathatott a szakma és a nagyérdemű. A programsorozat egészen október elejéig folytatódik, s Budapesten ér véget a LignoNovum-Woodtech kiállítással. A következőkben néhány pillanatot szeretnénk felidézni ezekből a programokból, a teljesség igénye nélkül.

A Terméktervezési és Gyártástechnológiai Intézet budapesti bemutatkozása, Tér-Forma-Design, Budapest, 2010. szeptember 9-13.

Tanévnyitó a Faipari Mérnöki Karon

A Nyugat-magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Karának 2010/2011. évi tanévnyitó ünnepi tanácsülésére 2010. szeptember 8-án került sor. Az egyetem részéről Prof. Dr. Faragó Sándor rektor mondta el ünnepi gondolatait, majd Dr. Jereb László a kar dékánja összegezte a Faipari Mérnöki Kar múltját, jelenét és jövőjét. Elmondta, hogy „…az idei felvételi eljárásban 301 (256 nappali és 45 levelező) elsőéves hallgatót vettünk fel. Ez – műszaki, művészeti és informatikus képzési területeinken - tavalyhoz képest több mint 20 %-os, a két évvel ezelőttihez képest pedig több mint 50 %-os növekedést jelent.

A zalaegerszegi mechatronikai mérnöki BSc-szakra 36 fő nyert felvételt. Sopronban a mechatronikai mérnökasszisztens képzésre 10, a szentgotthárdi III. Béla Szakképző Iskolában induló gépipari mérnökasszisztens képzésre pedig 8 főt vettünk fel…"

Dékán úr a tanévnyitó tanácsülésen a kar számára Gróf Klebelsberg Kunó 1922-ben tett megállapítását állította példaként: „Egy egyetem csak akkor életképes, ha ott tudományos szellem él, ha ott tudományos munka folyik". Majd az elsős hallgatókat köszöntötte Edison, a híres feltaláló szavaival: „Az lehet sikeres, aki tesz is valamit, mialatt a sikerre vár".

Tombi Lajos, Zalaegerszeg alpolgármestere az induló kari mechatronikai képzés zalaegerszegi meghonosításáról, a tudományos oktatás városában történő meggyökeresedéséről beszélt. Büszke arra, hogy a legpatinásabb magyarországi egyetem műszaki képzése Zalaegerszegen is jelen van. Ezután került sor az elsős hallgatók befogadására, valamint ünnepélyes eskütételére.

InnoLignum Sopron

Sopronban idén harmadik alkalommal rendezték meg az innoLignum Sopron Erdészeti és Faipari Szakvásár és Rendezvénysorozatot. A kar a korábbi évekhez hasonlóan, mind a konferencián, mind pedig a kiállításon jelentős mértékben képviseltette magát. A kiállítási területen az ipar szereplőihez mérten is nagy területen mutatta meg magát. Bemutatásra került számos intézmény, oktatási anyag, valamint bepillanthattunk több folyó kutatásba. A vásár ünnepélyes megnyitására szeptember 9-én, csütörtökön került sor.

A szakvásár területén a kiállítás és vásár mellett párhuzamosan futó színvonalas konferenciákon vehettek részt az érdeklődők, melyek felölelték a faipari marketing, innovatív technológiák a faiparban, fafeldolgozás és klímavédelem, innováció és marketing, anyagok és technológiák a faépítészetben témaköröket.

Szeptember 9-13 között a karon folyó munka a Budapesti Nemzetközi Vásár (BNV) területén megrendezett Tér-Forma-Design kiállításon is bemutatásra került. Itt a kart a Terméktervezési és Gyártástechnológiai Intézet képviselte, az intézet számos hallgatói és oktatói munkával jelent meg. A kiállított tárgyak között megtalálhatók voltak az elmúlt

Tanévnyitó a Faipari Mérnöki Karon

félévekben készült hallgatói munkák (Futóbicikli gyerekeknek - Takács Noémi), valamint végzősök szagdolgozatai, modelljei (Kültéri bútorok – Olasz Orsolya, Iskolai pad – Szabó Petra). Mindezek mellett az intézet szakmai kapcsolatainak köszönhetően (KartonArt) a hallgatók szakmai gyakorlata alatt született munkák (kartonbútorok) is helyet kaptak a standon. A bemutatott munkák nagy elismerést váltottak ki a kiállítás közönségéből.

FATE-közgyűlés

Szeptember 9-én csütörtökön került sor a Faipari Tudományos Egyesület éves közgyűlésére az Egyetemi Ifjúsági Ház nagytermében. A FATE hagyományos tevékenysége mellett az idei évtől ellátni kívánja a Faipari Mérnöki Karral közösen a kar alumni feladatait is. A Faipari Tudományos Egyesület az idén ünnepli fennállásának 60. évfordulóját. Ezen gondolat jegyében mondta el ünnepi beszédét Dr. Molnár Sándor, a FATE elnöke.

Az Öreg Fások Baráti Körének éves gyűlése

A FATE közgyűlése után kezdődött az Öreg Fások Baráti Körének éves gyűlése, melyet Markó Gábor elnök vezetett le. Több napirendi pont között a legfontosabb az öreg fás diákok, végzett mérnökök és az FMK kötelékének szorosabbra fűzése, a hagyományos és az ipari kapcsolatok kétoldali ápolásának előmozdítása volt.

Csütörtök este az Egyetemi Ifjúsági Ház nagytermében tartották az öreg fások a szám 19. hagyományos, selmeci szellemű szakestélyüket, ahol több mint 150 végzett hallgató, mérnök, cégvezető, professzor és egyetemi hallgató közösen ünnepelte a faipart. Különlegessége ennek a szakestélynek, hogy jelen voltak a Székelyudvarhelyen távoktatásban végzett faipari mérnökök, Székelyudvarhely alpolgármesterével együtt, valamint egy 35 éves évfolyam-találkozó „öregdiákjai" is. A selmecbányai hagyományok egyik legszebb és legünnepélyesebb példája az egyenruha örökítése is megtörtént ezen az öreg fás szakestélyen. A 35 éve végzett hallgatók közül hárman elhozták az akkori, 1972-es vadászati világkiállításra készült faiparos egyenruhájukat és átörökítették azokat a mostani faiparos balekokra, kohlenbrennerekre. A szakestélyen felavatták a szép formában elkészített öregfás korsót is.

A kiállítás és a szakmai programok egész hétvégén folytatódtak: mechatronika, robottechnika, faenergetika, innováció és marketing, FaPR workshop, faépítészet, fakitermelő válogatott világbajnoki felkészülés, passzív háztervezés faiparos vonatkozásai, szellemi tulajdonvédelem, 3DTECH laboratórium: 3d-s szkennelés, 3d-s nyomtatás, technológiai transzfer, 150 éves a SMAFC emlékkiállítás és sportrendezvény, jubileumi sportbál, zenés-táncos esti mulatság az Old Boysszal. Az egész vásári és szakmai programsorozat össze volt hangolva a soproni szüreti napok rendezvénnyel, így az érdeklődők itt is és ott is megtalálhatták a kedvükre valót.

Ezen programok mellett ősszel még két rangos eseményen is szervezőként vett részt a Faipari Mérnöki Kar: szeptember 24-én rendezték meg a Kutatók Éjszakája országos rendezvényt. A kari kutatói és oktatói munka újabb bemutatkozási lehetősége az október 6-9-e között megrendezett budapesti LignoNovum Woodtech Asztalos-, Faipari és Erdészeti Szakkiállítás.

Papp Tibor, Horváth Péter György

SZAKKOLLÉGIUM ALAKULT A GEO-N

A szakkollégiumi formának régi és újabb hagyománya van Magyarországon (gondoljunk az Eötvös és a Györffy kollégiumra, vagy a Rajk és a Bibó szakkollégiumokra). Öröm, hogy most karunkon is lesz lehetőség a szakma mélyebb, alaposabb megismerésére önszerveződés által.

A szakkollégium Mikoviny Sámulnek (1700-1750) a selmeci akadémia első tanárának, neves mérnök-térképésznek a nevét vette fel. A gyors alapítást a tudományos képzés műhelyeinek támogatására kiírt pályázat ösztönözte, amelyben egyetemünk többi karával együtt veszünk részt.

Az alakuláskor felmerült hallgatói igények, motivációk közül néhány: a programozási nyelvek és a korszerű szoftverek mélyebb megismerése; a régi műszerek működésének és az új műszerek szoftvereinek alaposabb elsajátítása; a szakmai idegen nyelv tanulása-gyakorlása; volt GEO-sok meghívása; tanulmányút beruházásokhoz, szakmai intézményekhez; szakmai kirándulás, csillagászati bemutató…Minden azon múlik – ahogyan erre Tarsoly Péter kollégiumi koordinátor is utalt hozzászólásában – hogy mit tesznek a hallgatók, mennyire érzik magukénak az új szervezetet.

A belépési nyilatkozatot eddig 25-en írták alá, de a felvétel nyitott nemcsak a kollégiumban lakók, hanem a városi és bejáró hallgatók számára is. Elvárás az évfolyam-átlagot meghaladó tanulmányi eredmény és az egy tanévre vonatkozó tagsági időszakban egy dolgozatnak, projektmunkának az elkészítése, aktivitás a közös munkában. A szakkollégium tagja a kollégiumi bizottság, a valétabizottság és a hallgatói önkormányzat vezetője is, így feltehetően nem konkurenciát, hanem további lehetőséget lát mindenki az új szerveződésben.

2010. szeptember 14-én lezajlott a vezetőségválasztó ülés, a Mikovinyi Szakkollégiumban. Öt jelöltet javasoltak a jelen lévők, akik közül titkos szavazással a három legtöbb szavazatot kapott hallgató lett a választmány tagja, név szerint Barta Jenő (elnök), Horváth Tamás és Varga András. A továbbiakban ők szervezik a szakkollégium programjait, munkájukhoz kitartást kívánunk.

Erre az ülésre meghívtuk egy 4 éve végzett egykori hallgatónkat, Tóth Károlyt, aki pályakezdéséről, földhivatali és vállalkozói tapasztalatairól beszélt kötetlen formában.

Dr. Busics György
szakmai koordinátor

Tóth Károly pályakezdéséről, földhivatali és vállalkozói tapasztalatairól beszélt

TECHNOLÓGIA TRANSZFER IRODA A NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEMEN

A TÁMOP 4.2.1. pályázat keretében életre hívott Technológia Transzfer Iroda a Nyugat-magyarországi Egyetemen létrejött egyetemi szellemi javak kezelésére és piaci értékesítésére, valamint az ipari fejlesztési igények egyetemi kutatóhelyek számára történő közvetítésére életre alakult szervezeti egység.

A TTI küldetése

- az egyetemen keletkezett szellemi javak lehető leggyorsabb és leghatékonyabb hasznosításának elősegítése a „hasznosító kutató" gazdasági érdekeinek figyelembe vételével
- az egyetem és a gazdasági élet szereplői – elsősorban a nyugat-dunántúli kis-és középvállalkozások – közötti ipari-gazdasági kapcsolatok kiépítése, a meglévő kapcsolatok erősítése , melyből mindkét partner gazdasági hasznot húz

Az iroda feladatai:

Az egyetem szellemi termék portfóliójának felmérése és „kiajánlása"a régió kis- és középvállalkozásai számára. Ezen belül:

- az egyetem K+F+I potenciáljának felmérése az un „Tudástérkép" segítségével, melynek eredményeképpen állítjuk össze a NYME szellemi termék portfólióját
- szabadalmi irodalomkutatás a hazai és a nemzetközi adatbázisokban annak érdekében, hogy a kutatási tevékenység megkezdése előtt kiegészítsük a kutatók, hallgatók ismereteit, valamint a kutatást befejezését követően, hogy igazoljuk a találmányok /szellemi alkotások újdonság jellegét, mely elengedhetetlen része egy sikeres szabadalmi bejelentéshez
- iparjogvédelmi oltalmazási eljárások (szabadalmi oltalmi bejelentés, formatervezési mintaoltalmi bejelentés, stb)
- stratégiaalkotási folyamat a találmányok/szellemi alkotások piaci hasznosítására vonatkozóan, mely során a szellemi termékben rejlő potenciál felmérése, a gazdasági hasznosíthatóság értékelése, a lehetséges piacok, a konkurencia felmérése történik
- iparjogvédelmi információs szolgáltatás kutatóknak, feltalálóknak, egyetemi hallgatóknak, valamint az ipar szereplőinek

Az egyetemen keletkezett szellemi javak piaci hasznosítása –ezt megelőzően szükség esetén iparjogvédelmi oltalom biztosítása. Ezen belül:

- start-up vállalkozások létrehozása a szellemi alkotások hasznosítására
- szabadalmi-licenciaszerződések, szabadalom-átruházás
- spin-off vállalkozások alapítása

Az egyetemi kutatóegység – ipari szereplők hasznosítás központú kapcsolatainak a kialakítása és gondozása.

- az ipari igények naprakész követése és célzott közvetítése az egyetem kutatóegységei felé, mely a következő elemeket tartalmazza:
- A kutatási-fejlesztési eredmények naprakész követése és kiajánlása az adott szakterületen tevékenykedő ipari szereplők számára
- a kutatóeszköz-infrastruktúra felmérése és egy kereshető adatbázisba foglalása
- a kutatási kapacitás „kiajánlása" az ipari szereplők felé
- kutatói látogatások szervezése az ipari partnereknél
- a vállalati innovációs igények feltérképezése, folyamatos követése és közvetítése az egyetemi kutatóegységeknek
- az egyetemi kutatóegység új kutatási eredményeinek prezentációja az ipari szereplők számára
- a stratégia hálózatépítés során rendszeres kapcsolat kiépítése és fenntartása a régió vállalkozásaival, a hazai és nemzetközi szakmai szervezetekkel

Bemutatkozik a Nyugat-magyarországi Egyetem Technológia Transzfer Irodája

Az elmúlt években az ország 11 felsőoktatási intézményében jött létre tudás és technológia transzfer iroda, melyeknek feladata a közfinanszírozású kutatóhelyeken alkotott innovatív szellemi alkotások kezelése, jogi oltalmazása és sikeres hasznosítása. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv TÁMOP 4.2.1. alintézkedésének keretében a Nyugat-magyarországi Egyetemen is megalakult a Technológia Transzfer Iroda. Ennek feladata többek között az iparjogvédelmi oktatás, képzés megszervezése az egyetem oktatói, kutatói és hallgatói számára, jogi tanácsadás a szellemi alkotások védelme területén, szabadalmaztatási és egyén oltalmazási eljárások ügyintézése, valamint az egyetemen keletkezett szellemi javak transzfere a kis- és középvállalkozások számára, tanácsadás kutatási, és licencia szerződések megkötéséhez. E tevékenységi körhöz kapcsolódóan fontos mérföldkő az egyetem un. „tudástérképének" elkészítése, vagyis mindazon kutatási és fejlesztési eredmények összefoglalása, melyeknek létrehozására az egyetemmel fennálló munkajogviszony keretében kerül sor. E célból az iroda munkatársai szeretnének az egyetem kutatóival, kutatóegységeivel személyesen is megismerkedni.

Az iroda munkatársai

Az ismerkedés első lépéseként szeretnénk mi, a TTI munkatársai bemutatkozni.

Az irodát Dr. Walter Katalin vezeti, aki az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán végzett 1998-ban. Ezt követően ösztöndíjasként két évig élt Németországban: először Hamburgban, ahol európai jogi tanulmányokat folytatott, majd Bonnban és Berlinben, ahol egy parlamenti képviselő asszisztenseként dolgozott a Bundestagban. 2000-től nemzetközi ügyvédi irodában volt ügyvédjelölt Budapesten. 2002-től Sopronban családi vállalkozásukban dolgozott és jogász-közgazdász diplomát szerzett a NYME Közgazdaságtudományi Karán. 2006-tól e karon oktat különböző jogi tárgyakat. 2007-ben letette a jogi szakvizsgát. Jelenleg az oktatás mellett levelezős PhD-hallgató a Közgazdaságtudományi Kar Doktori Iskolájában. Kutatási területe: Autókereskedelmet érintő szabályozások és változások az Európai Unióban, az autópiaci verseny gazdasági és jogi kérdései.

Az irodában az iparjogvédelmi szakértői feladatokat Dr. Alpár Erzsébet LL.M (München) látja el, aki a SOTE Gyógyszerésztudományi és az ELTE Állam-és Jogtudományi Karának elvégzését követően a müncheni Ludwig-Maximilians Egyetemen szerzett nemzetközi jogi diplomát. Ezt követően tudományos munkatársként évekig dolgozott a nemzetközi hírű Max-Planck Intézetben, Münchenben, ahol a doktori munkájának keretében a szabadalmi licencia szerződések kartelljogi kérdéseivel foglalkozott. A Magyar Szabadalmi Hivatal megbízott munkatársaként Iparjogvédelmet oktat a Nyugat-magyarországi Egyetem különböző karain.

Dr. Varga Dénes külső szakmai kapcsolattartóként segíti az iroda munkáját. Okleveles faipari mérnök, PhD fokozatát 2008-ban kapta a Cziráki József Faanyagtudományok és Technológiák Doktori Iskolában. Faanyagok modifikációjával és anatómiájával kapcsolatos kutatásait Magyarországon, Hollandiában és Japánban végezte. 2007-től Az Erdő- és Fahasznosítási Regionális Egyetemi tudásközpontban dolgozott műszaki koordinátorként. Jelenleg a NYME hídképző és hasznosító intézménye, a NymE-ERFARET Nonprofit Kft. ügyvezetője és kutatója. Innováció menedzsmenttel három éve foglalkozik. Részt vett az NYME technológiatranszfer koncepciójának kidolgozásban.

Farkas Péter belső szakmai kapcsolattartóként tevékenykedik az irodában. Erdész technikus, faipari mérnök, felsőfokú iparjogvédelmi szakképesítéssel rendelkezik. 2002-2006 között minőségellenőrként, majd beszerzőként dolgozott egy soproni bútoripari cégnél. Ezt követően az Erdő- és Fahasznosítási Regionális Egyetemi Tudásközpontban marketing menedzseri feladatokat látott el. Jelenleg a NYME-ERFARET Nonprofit Kft. innovációs menedzsere és kutatója, illetve a soproni PATLIB-központ tanácsadója. Központi szerepet töltött be a NYME technológiatranszfer koncepciójának kidolgozásban.

Rabi Zoltán a Gábor Dénes Főiskolán végzett, informatikai szakértői feladatokat lát el. 1989-2006 között szerszámkészítőként, majd tervező és termékfejlesztő mérnökként dolgozott egy soproni zárgyártó cégnél. Ezt követően regionális MIR-KIR koordinátorként tevékenykedett egy égetett kerámiával foglalkozó vállalatnál.

Brazsil Márti projektasszisztensi feladatokat lát el. A NYME Közgazdaságtudományi Karának utolsó éves hallgatója pénzügy és projektfejlesztés szakirányon.

A Technológia Transzfer Iroda tevékenységét karoktól független szervezeti egységként a TÁMOP 4.2.1. projekt keretében, Prof. Dr. Horváth Béla projektmenedzser irányításával végzi.

BALEKHÉT 2010.

- avagy mindenkit szeretettel vár a móvári kar.

Minden ifjú hallgatójelölt élete a gólyatáborral kezdődik. Új környezet, új emberek, új barátságok kezdete, és egy teljesen új életforma lehetősége. A mosonmagyaróvári Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karon is hasonló kihívások vártak a kar friss hallgatóira, a balekokra.

Mint minden évben, idén is a leendő harmadéveseket illette meg a megtisztelő feladat, hogy megszervezzék és lebonyolítsák a balektábort, minél maradandóbb és felejthetetlenebb élményeket szerezve ezzel az intézmény legifjabb hallgatóinak. A hagyományoknak megfelelően augusztus végén került megrendezésre a tábor, amely a tanévnyitó ünnepségig próbálta bemutatni az ifjoncoknak Mosonmagyaróvár városát, az óvári kart és az óvári gazdászok életét.

A tábor tökéletes lehetőség az újaknak ráhangolódni az egyetemi életre, mindezt izgalmas és színes programok keretében. Az idei események között hivatalos programként szerepelt a dékáni és a polgármesteri köszöntő, valamint természetesen a HÖK és a Neptunrendszer bemutatása, segítséget nyújtva ezzel a tanév sikeres megkezdéséhez.

A hivatalos rendezvények mellett a szervezők törekedtek arra, hogy minél izgalmasabb és változatosabb programokkal szolgáljanak az intézmény legifjabb hallgatóinak. Ennek megfelelően a hagyományos balektábori programokat megőrizve, sor került a City rally-ra, illetve a Wittmann-parki túrára, azonban számos újdonsággal is várták a szervezők a balekokat.

Izgalmas és mozgalmas vetélkedő keretében ismerhették meg a kart, továbbá fröccstörténeti bemutató is várt a résztvevőkre. Sárkányhajós evezésre és salsa táncbemutatóra/oktatásra is sor került, továbbá a kar mintagazdasági hálózata is bemutatkozhatott a hallgatóknak. Neves, a fiatalok között ismert és kedvelt „stand up comedy" előadó is szerepelt a meghívott vendégek között, minden este fergeteges buli várta a résztvevőket, lehetőséget adva ezzel a végtelen (de nem féktelen) szórakozásnak és az új barátságok kialakulásának.

A szervezők reményeinek megfelelően az idei balektábor egy kitűnő és sikeres tanév első állomása volt a balekok számára, még a tanév kezdete előtt megismertetve az egyetemet és a várost, hogy az újoncok élvezhessék Mosonmagyaróvár, illetve a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar nyitottságát, valamint barátságos környezetét.

A rendezvényről készített felvételek a http://www.mtk.nyme.hu/index.php?id=790 oldalon megtekinthetők.

Nagy Katalin

Fotó: Barta István

RELIEFEK

Szeptemberben jelent meg a BPK szociálpedagógus hallgatójának, Tarsoly Zsoltnak, a Reliefek című regénye. Az izgalmas pszichothriller–krimi bemutatóján Jávorszky Edit pszichológus, főiskolai docens faggatta az alkotót.

- Milyen ember az író? Erre gyakran a pszichológia segítségével lehet választ adni. Dr. Bergler amerikai pszichoanalitikus egész könyvet szán erre a témára, ebből idézek: „Az írás egyfajta neurózis, akárcsak az alkoholizmus." Létezik-e normális író? - teszi fel a kérdést Dr. Bergler. Szerinte ugyanis a normális író ugyanúgy nem létezik, mint a forró hó, humánus náci, vagy jó szagú rothadás. Mert a normális emberek egyszerűen nem érzik szükségét, hogy írjanak. Az első provokatív kérdésem ehhez kapcsolódik. Normálisnak érzi magát?

- Kissé kerülő választ adok: az átlagostól eltérőnek érzem magam. Más dolgok motiválnak, mint a legtöbb embert, másra figyelek fel, más „fog meg".

- Beszéljen a kora gyermekkori élményeiről, milyen volt a kapcsolata édesanyjával?

- Édesanyámmal korán ketten maradtunk, mert édesapámat ötéves koromban elvesztettük. Kapcsolatunk a kamaszkoromtól eltekintve jónak, bensőségesnek volt mondható. Bár ő sem hitt abban, hogy az írással bármire is vihetem. De ezt nem rovom fel neki.

- Írásaiban sok az agresszív cselekedet, szinte elképzelhetetlen változatossággal kínozza, pusztítja hőseit. Alapvetően agresszívnak tartja az embert?

- Úgy gondolom, hogy az agresszivitás mindenkiben benne van, ahogy a jóra való törekvés is. Az emberben megtalálható egy olyan pusztító vágy, amely a többi földi teremtményben nincs meg. Semmilyen állat nem kínoz csupán élvezetből más élőlényt, csak az ember. Persze az már az egyénen múlik, hogy teret enged-e ezen ösztöneinek.

- Az elfojtott érzések felszabadítása az írás által úgy enyhíti a lelki feszültségeket, mint ahogyan a fedő felemelése kiengedi a gőzt a fazékból. A serdülő írót elkapja a publikációs késztetés, újságot indít, ő is írogat bele. Voltak-e ilyen élményei serdülőkorában?

- Nem, akkoriban szinte csak magamnak írtam. Volt egy barátom középiskolában – vele azóta is tartjuk a kapcsolatot –, neki megmutattam a novelláimat, és mindet el is olvasta. Egészen a Kossuth Kiadó által kiírt regénypályázaton elért különdíjig – amit első regényemért, a Szép-halálért kaptam – nem gondoltam arra, hogy nyilvánosság elé kellene lépnem a műveimmel, most viszont már kifejezetten erre törekszem.

- Munkanappal vagy munkaéjjel szeret dolgozni? Az éjszaka különösképpen illik bizonyos műfajokhoz, pl. krimihez. Mikor, milyen körülmények között szeret írni?

- Általában éjszaka jön meg az alkotási kedvem, de a Reliefek alkotásának utolsó napján például 17 órát gépeltem, kis szüneteket tartva, evés nélkül. Ilyenkor teljesen beleélem magam az adott cselekménybe, az események résztvevőjének érzem magam. Ezt az állapotot „alkotói extázis"-nak nevezem.

- Előfordul, hogy az alkotói munkáját akadályozza az „írógörcs"? Érez-e néha depressziót?

- Amikor egy adott mű alkotása során elakadok, fellép nálam némi görcs, de előbb-utóbb mindig megtalálom a kiutat. Depressziót viszont nem érzek, mert az írás vágya mindig pozitív értelemben doppingol.

- Kell-e valami dopping az íráshoz, pl. dohányzás? A legtöbb író munka közben nagyon sokat szív, nem annyira a dohány ízéért, hanem mert egyszerűen kell valami a szájába. Az írás magas idegfeszültséget követelő tevékenység, ahol az alkohol is lehet egyfajta nyugtató, amely segít az idegeket ellazítani. Sok író számára az ivás az alkotó folyamat részévé vált, azért isznak, hogy kapcsolatba lépjenek tudatalatti énjükkel. Valóban szükség van ezekre az alkotói folyamathoz?

Tarsoly Zsolt első regényéért a Kossuth Kiadó különdíját kapta

- 6 éve dohányzom, és sok kávét is fogyasztok, sajnos írás közben ez hatványozottan igaz. Az alkoholt régen nem vetettem meg, de manapság már csak alkalmakként iszom, akkor is nagyon keveset. A válaszom: igen, kell valami dopping, de el tudom képzelni, hogy valakinek nincs erre szüksége.

- Az írás a vágyak kerülő útja, az írás képességének segítségével ki lehet alakítani egy külön világot, ahol elégtételt vehet az író bármilyen kudarcért, amelyet a mindennapi életben elszenvedett. Írásai csak a képzeltének termékei, vagy másból is táplálkozik a fantáziája?

- Kizárólag fiktív történetek az írásaim. Néha azonban a valóságból is ihletet merítek, hiszen ez gyakran felülmúlja sajnos a fikciót!

- Érez-e magában látens agressziót, amelynek projekciója az írásaiban jelenik meg?

- Régen voltak agresszív gondolataim, a társadalmat hibáztattam sok problémám miatt ahelyett, hogy magamba néztem volna. Azt hiszem, ezzel nem vagyok egyedül. Ebben a tekintetben azóta komoly változáson mentem keresztül. Az agresszivitás mára már csak az írásaimban jelennek meg, alapjában véve nagyon békés ember vagyok.

- Nehéz egy jó regényt filmre átültetni. A regények olyan sok cselekményt és fordulópontot tartalmaznak, hogy azokból igen nehéz kiválogatni azokat a történéseket, amelyek majd a film fő vezérfonalát alkotják. Gondolt-e esetleg megfilmesítésre, s ha igen, kik játszanák a főszerepet?

- Igen, nagyon mozgalmas és nyomasztó film lenne. Arielt mindenképpen egy ártatlan arcú lány játszaná, mint pl. Emma Watson, dr. Bridge-t pedig mondjuk… aki Hannibal Lectert is formázta… Anthony Hopkins!

- Miért éppen krimit, thriller ír?

- Szerintem egy krimi és thriller is lehet művészi, én erre törekszem. Egyelőre ebben találtam meg az önkifejezés legjobb módszerét, de ez a későbbiekben változni fog.

- Tervezi-e, hogy más tartalmú regényeket is ír, nemcsak krimit?

- Igen, politikai thrillert és történelmi regényt is szeretnék írni. Az előbbi csoportba tartozó regények írói közül a kedvencem Frederick Forsyth, Robert Ludlum, vagy Colin Forbes. Az utóbbiakhoz azonban rengeteg kutatást kell még végeznem. Szeretnék írni Eger ostromáról is. Nem az 1552-esről, hanem az 1596-osról, amikor a török visszament, és elfoglalta. Már a címe is megvan: Csillaghullás. Tervezem, hogy írok egy teljes mértékben fiktív történelmi regényt az 1848-as szabadságharcról, amelyben Kossuthot kevésbé szép színekben tüntetem fel, mint amilyennek a köztudat tartja. Ha belegondolunk, hogy amikor minden összeomlott, már akkor adta át Görgeinek a hatalmat, elmenekült a Török Birodalomba, aztán pont ő nevezte Görgeit árulónak, mikor a tábornok itthon maradt... Nos, ebbe nem akarok belemenni...

- Köszönöm az interjút.

- Én köszönöm a kérdéseket, és köszönöm mindenkinek, hogy jelenlétével megtisztelt a könyvbemutatómon.

HA SZEPTEMBER, AKKOR DIÁKHITEL

Az új tanévben is minden hallgató igényelheti a Diákhitelt. A kamat sohasem volt ilyen alacsony, jelenleg 8,5 %. Félévente akár 200-250 ezer forint is igényelhető, ami bármire elkölthető, legyen szó albérletről vagy szakkönyvekről. Érdemes jól utánanézni a részleteknek, hiszen a hitelfelvétel hosszú távú kötelezettségvállalás.

Aki szeptember 15-ig igényli, először október 15-én juthat pénzhez. Az igénylés feltétele az aktív hallgatói jogviszony. Mindössze egy nyomtatványt kell kitölteni és leadni a kijelölt bankfiókokban vagy postákon.

Jelenleg 30 felsőoktatási intézményben lehet a költségtérítéseseknek engedményeztetni. Ez azt jelenti, hogy a hallgató a Diákhitelét közvetlenül a felsőoktatási intézménynek utaltatja, így a szemeszter kezdetén, készpénz befizetése nélkül be tud iratkozni.

Akinek már van érvényes diákhitel szerződése, annak nem kell újra igényelni, viszont minél hamarabb be kell iratkozni. Ha változtak a személyi, vagy tanulmányi adatok, be kell jelenteni a honlapról letölthető nyomtatványokon.

Tények a diákhitelről:

- Egy szemeszterre költségtérítéses képzésben max. 250 ezer, egyébként 200 ezer forint vehető fel.
- A tanulmányok alatt nem kell törleszteni. A visszafizetést a hallgatói jogviszony megszűnését követően, három hónap türelmi idő után kell megkezdeni.
- Bárki, bármikor, bármennyit díjmentesen előtörleszthet.
- Diákhitelt eddig több mint 290 ezren igényeltek, és 73 ezren már minden tartozásukat visszafizették.

Részletek: www.diakhitel.hu

MI IS AZ A HUNGARIKUM?

E lap hasábjain (2010 3. Szám) Albert Levente interjút készített Mátyás Csabával és szóba került a "tudományos hungarikum" fogalma, elég elítélő véleménnyel. Én ebben a kérdésben más véleményen vagyok, valószínűleg azért, mert én a hungarikum kifejezést a tudományban ugyanúgy értem, mint a Pick szalámi, a tokaji aszú és a Bratwurst (ez utóbbi természetesen germanikum) esetén.

A hugarikum kifejezést eredetileg olyan termékekre értettük, amelyeket mi csináltunk először, és hosszú időn keresztül őriztük előnyünket a világgal szemben. Ugyanakkor szó sincs róla, hogy a Pick szalámit és a tokaji aszút csak mi magyarok fogyasztanánk. Ellenkezőleg, az egész világ szívesen fogyasztja, az angol királynő minden évben rendel tokaji aszút. Ha Tasmániában vagyok, akkor a hobarti Salamanca téri piacon mindig Bratwurst-ot eszek, amelyet egy kivándorolt német készít utolérhetetlen minőségben, és aki egy kicsit is ad magára, az itt németül kéri a portékát. Mert ez egy germánikum. De az ausztrálok is megnyalják mind a tíz ujjukat.

Dehát miért kellene másképpen értelmezni a tudomány hungarikumait? Az igaz, hogy a tudomány nagyon sok területén "toldozás-foltozás" történik, vagyis egymás eredményeit folyamatosan egészítjük ki nemzetközi szinten. Ilyenkor nem lehet sem hungarikumról, sem germanikumról beszélni. Vannak azonban olyan esetek, amikor valaki önállóan teljesen új alapokra helyez egy témakört, amely addig gyenge lábakon állt. Akkor ez az úttörő eredmény miért nem lehet hungarikum vagy germanikum? Mondok néhány példát:

1980-ban kerültem az egyetemre és a forgácsolás akkori "elmélete" nagyon nem tetszett. Csináltunk egy teljesen új elméletet, amely a mechanika tudományán alapult. Azóta sincs jobb, sehol a világon. A felületi minőség törvényszerűségeivel sem boldogult a világ. Mi teljesen új alapokon elindulva, egy sor általános törvényszerűséget találtunk. Ez bizony hungarikum, sőt soproni hungarikum. Vagy 40 évvel ezelőtt a Körmendi Főiskolán a rögaprítás törvnyszerűségeit dolgoztuk ki, természetesen itt is az alaptudományok segítségével (pedig ez a főiskola akkoriban még hallomásból sem tudott sokat a kutatásról). Ma sincs előbbre a világ ebben a témakörben. Természetesen a rögaprítás nem magyar specifikum, az egész világ mezőgazdasága érdekelt benne.

A fentiek alapján úgy vélem, hogy igenis van tudományos hungarikum, csak jól kell értelmezni a hungarikumot. Sőt, tekintettel kis nemzet voltunkra, ennek külön jelentősége is van. Bizonyítjuk magunknak, ifjúságunknak és a világnak, hogy kevesebb pénzzel, de több szellemi ráfordítással is lehet maradandót alkotni, amelyre büszkék lehetünk. Egyébként Mátyás Csaba is ezt bizonyítja: eredeti és úttörő felismerése helyet kapott a Nature-ben. Bizony ez soproni hungarikum, amely hozzájárul Sopron nevének jobb csengéséhez a világban.

Sitkei György

ZOLTÁN ZOLTÁN 75 ÉVES

Hát ez lehetséges? – Igen, mert tudom: kortársak és az utóbbi évtizedben tanártársak voltunk és nyugállományban részben vagyunk mindmáig a soproni Nyugat-magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Karán. Három és fél évtizede ismerem: élénk észjárását, problémaérzékenységét, nem utolsósorban mindenben megnyilvánuló dinamizmusát.

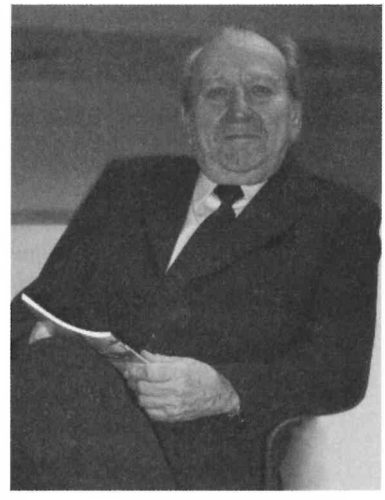

Zoltán Zoltán

Mint oly sok nemzetéhez hű magyar, Zoltán Zoltán is Romániában született; pontosabban a Székelyföldön, Háromszéken, azon belül is az erdővidéki Árapatakon látta meg a napvilágot 1935. október 3-án. Hogy igazi székely, azt szülei és a keresztszülők góbés észjárása is igazolja. Mert ugye a Zoltán vezetéknév mellé milyen keresztnevet adhat egy székely, hogy fia nevét soha senki ne felejtse el – hát persze, csakis a Zoltánt. Tősgyökeres székelységét édesanyja vezetékneve is jelzi, mert Simon nevű ember sok él e hazában, de a Simó (Margit) vezetéknév egyértelműen erdélyi eredetre utal. A Ki kicsoda? 1793. oldalát nézegetve kiderül, hogy Zoli felesége (Bálint Vilma Klára) nem igazán tiltakozhatott volna, hogy a három megszületett gyermekük keresztneve Levente, Csaba és Emese legyen.

No, lássuk inkább röviden a jubiláns életútját. Zoltán Zoltán pályájában leginkább feltűnő a sokirányú (interdiszciplináris) érdeklődés és az elhivatott közéleti tevékenység. Az MKKE Belkereskedelmi Szakán (1953-57) még harmadéves hallgató, de már egyik szervezője a Petőfi Körnek. Az 1956-os forradalom idején vezetője a budapesti diákkörök Vasvári Körének. A forradalom leverése után ez a renitens közéleti szereplés akadályozta Zoltán Zoltán egyenes vonalú pályafutását. Az egyetem elvégzését követően a Népművészeti és Háziipari Szövetkezetben (1957-58), majd négy éven át Cegléden gazdasági vezetőként dolgozott. Mindkét korai, különösen a ceglédi munkálkodása, közéleti és kulturális szerepvállalása ember- és jellemformálónak bizonyult. Ekkor alakult ki benne a megoldásra váró vidéki élet, a kisvárosi problémák iránti érzékenység. A gyakorlat oldaláról ez az iparosítás, az infrastruktúra illetve a regionális fejlesztés iránti elméleti kérdések irányába terelte. Ez a kutatási attitűd akkor is megmaradt, sőt erősödött benne, amikor adjunktusként került be az MKKE Gazdaságföldrajz és Regionális Gazdaságtan tanszékére. A tanszéki tudományos műhely, az újabb és újabb oktatási feladatok érlelték tovább Zoltán Zoltán kutatói habitusát, s hamar közismertté vált a földrajzosok, az urbanisták és más tudományágak művelői között is. Különösen a dinamikus tér- és városelmélet, azon belül az infrastruktúra, a telephelyválasztás, a városgazdálkodás elméleti kérdései foglalkoztatják, nem kevésbé az alföldi iparosítás, a nagyközségek várossá fejlesztése irányába fejt ki kezdeményezéseket. Az alföldi óriástelepülések várossá nyilvánításában sikeres munkálkodása legalább két évtizeden át nyilvánult meg. Eredményeit kandidátusi értekezésében összegzi, aminek megvédése (1976) után docensi kinevezést nyert.

A '70-es évek második felében a dinamikus tér- és városelmélet továbbfejlesztésével, interdiszciplináris megközelítésével pályázik akadémiai doktori fokozat megszerzésére. Ehhez azonban a TMB Földrajzi–Meteorológiai Szakbizottsága nem adja meg részére a támogatást, mondván: vitathatóak koncepcionális célkitűzései és még nem kellően kiérleltek módszerei, s a kandidátusi fokozat megszerzése utáni publikációs tevékenysége sem elégséges az eljárás megindításához.

A tanszékről 1980-ban az Agrárgazdasági Kutatóintézet kéri át, de közben a dabasi Fehérakác Mezőgazdasági Termelőszövetkezet főkönyvelője is egyben. Újabb nagy változások következnek: 1984-85-ben az UVATERV gazdasági igazgatója, 1985-96-ban a NOVECO Gazdasági Tanácsadó Iroda vezetője. A felsőoktatással kapcsolata azonban továbbra is fennmarad, a Számalk Rendszerház Rt. oktatója és a Gábor Dénes Műszaki Főiskola főiskolai tanára. 1994-től a Valóság szerkesztőbizottságának tagja, s nehezen felsorolhatók azok a fórumok, folyóiratok, ahol tényleges munkálkodása éveken át töretlen volt.

Budapestre kerülésétől kezdve tagja a Magyar Földrajzi Társaságnak és az Urbanisztikai Társaságnak, de számos egyéb szervezet illetve fórum gyakori előadója, vitavezetője és szerkesztőként is közreműködik.

Személyesen először a '70-es évek közepén találkoztunk, amikor az MKKE Gazdaságföldrajzi Tanszékén is bemutathattam Kalotaszegi táj és népe című audiovizuális előadásomat. Ettől kezdve nagy örömmel köszöntöttük egymást vándorgyűléseken és egyebütt. Tíz éve viszont sorsunk sokban egybeforrt, amikor a soproni Nyugat-magyarországi Egyetem keretében szerveződő, építkező Közgazdaságtudományi Karon együtt munkálkodhattunk. Zoltán Zoltán a Vállalati Gazdaságtan Tanszék oszlopos tagjaként, hat évig kinevezett docensként, majd nyugdíjazásától óraadó tanárként oktatott környezeti gazdaságtant illetve kereskedelmi gazdaságtant és logisztikát.

2000-2006 között számos tudományos rendezvényen, egyetemi ünnepségeken kerestük egymás közelségét, ezzel bennünket Sopronban együvé tartozónak tekintettek. Gyakran utaztunk a soproni vonaton, s közben néhány fontos, bennünket másokkal összekötő közös szálra is fényt derítettünk. Ilyen volt például, hogy Buda Ferenc Kossuth-díjas költővel én az 1956-os forradalom emlékezetes napjaiban voltam együtt a Debreceni KLTE-n, Zoltán viszont Buda Ferenc részére, annak börtönből való kiszabadulása után nem sokkal fórumot teremtett írói, költői pályája kibontakozásához. Kálnoki Kis Sándor, a VÁTI sok éven át igazgatója nekem gimnáziumban volt osztálytársam és máig jó barátom, Zolival viszont az utóbbi években a budapesti unitárius gyülekezetben találkoznak mint a presbitérium aktív részvevői.

Zoltán számára a becses elismerések a közelmúltban érkeztek el. 2006-ban a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjében részesült, 2007-ben a Corvinus Egyetem aranydiplomása és 2008-ban a Nyugat-magyarországi egyetem címzetes egyetemi tanára lett.

Kedves Zoli! A mögötted levő fél évszázadban sok mindent megírtál, sok fontos, máig ható kezdeményezésnek elindítója voltál. Kívánom, hogy a következő években szaporítsd különböző célú, rendeltetésű írásaidat és örvendeztesd hallgatóidat egyetemeken, főiskolákon és egyéb fórumokon okos szavaiddal!

Rétvári László
professor emeritus

DIPLOMA ELŐTT ÉS UTÁN AZ SZFMK-BAN

A Nyugat-magyarországi Egyetem - igazodva az életen át tartó tanulás keretében megjelenő oktatási igényekhez - 2009 szeptemberében létrehozta a Szakképzési és Felnőttoktatási Módszertani Központot (SZFMK). A központ létét igazolni látszik számos felmérés, mely szerint a felsőoktatási merítési bázis egyre szűkül, míg a felnőttoktatás, az át- és továbbképzési tendencia emelkedőben van.

A felsőoktatás átrendeződésének előnyeit már csak azért is érdemes kihasználni, mert így az egyetemek lehetőséget kapnak arra, hogy a felszabaduló szellemi és fizikai energiáikat lekössék. Ehhez igazodik az SZFMK tevékenysége is.

De mi is az az SZFMK?

Az SZFMK az általános társadalmi és gazdasági kihívásokhoz igazodva bővíti, fejleszti az egyetem képzési struktúráját. A munkaerőpiac igényeihez alkalmazkodva ajánl kidolgozott képzési programokat a karoknak, az új és visszatérő hallgatók számára pedig igyekszik elérhetővé tenni az oktatási/képzési szolgáltatásokat, lehetőségeket. Mindeközben párbeszédet folytat a munkaadókkal, munkavállalókkal, és képzőkkel, hogy minél magasabb minőségű és minél eredményesebb felnőttképzést folytathasson.

A központ javaslatokat dolgoz ki az egyetem létező és új felnőttképzéseinek távoktatási programjaira is. Mindennek a tevékenységnek a bemutatására már készül a programhoz tartozó központi katalógus. A távoktatási programok kísérleti bevezetésére is sor kerül a meglévő nappalis és levelezős képzésekbe, ez a hallgatók és oktatók beavatását segíti az új típusú oktatás rendszerébe. A program szerves része a folyamatosan elérhető, az egyetem felnőttképzéséhez kapcsolódó tanácsadási rendszer is.

Egy felépített adatbázis segítségével az SZFMK felméréseket végez a munkáltatók körében a képzési tartalom fejlesztése és a gyakorlati tapasztalatszerzés előmozdítása érdekében. Ezzel segíti a cégekkel való együttműködést, és hozzájárul a pályaorientációs és képzési tanácsadás fejlődéséhez.

Újra kellene gondolni a felnőttképzés marketingjét.

Az együttműködéshez, a távoktatási programokhoz, az előzetes tudásfelmérések eredményességéhez, a képzések regionális meghirdetéséhez elengedhetetlen az egyetem felnőttképzési marketing tevékenységének fejlesztése, mely a karok részéről is egyfajta szemléletváltást igényel. A reklámozásoknak a képzésekről, azok magas minőségi szintjéről, az NYME-ről kell, hogy szóljanak és nem a karok egyéni érdekeiről, mert ez nem feltétlenül eredményezi a marketing sikerességét. Fontos, hogy a piac világosan értse az egyes képzések valós tartalmát.

A felnőttképzési programok kidolgozása során figyelembe vesszük a lokális igényeket a különböző társadalmi szektoroknál, és azokhoz igazodva ajánljuk és dolgozzuk ki azokat. A központi adatbázisunk rendelkezik egységesen felhasználható naprakész program formátumokkal, melyek ingyenesen letölthetők és felhasználhatók. Az adatbázis országos lefedettségben tartalmazza az oktatási intézmények címét, elérhetőségét, valamint lokálisan a munkáltatók elérhetőségeit. Hosszú távú programban szerepel az egyetem képzéseinek külföldre való kivitele, a partnerség kialakítása nemzetközi szinten. Ehhez az SZFMK igyekszik a meglévő „hagyományokat" is kihasználni.

Cél: felkészítés az életen át való tanulásra.

Az eddig elkezdett programok célja az egyetemünkön tanulók megismertetése és felkészítése az életen át tartó tanulásra.

A tervekben szerepel az egyetem felnőttképzéseihez tartozó minőség-ellenőrző kérdőívek kidolgozása, melyek visszajelzést adnak az akkreditált képzés sikerességéről, szükséges javításokról. Emellett a még nem akkreditált, hiánypótló képzések kidolgozását vagy azok kiajánlását is a központ végzi.

„A felsőoktatásban – nemcsak hazánkban, hanem Európa-szerte - nagyfokú az idegenkedés, sokszor az arisztokratikus elzárkózás dominál, az egyetemhez méltatlannak és feleslegesnek ítélik meg a felnőtt képzésbe való bekapcsolódást, ...- gyakran még abban is meggátolja a felsőoktatási szereplőket, hogy saját érdekeiket szem előtt tartva egy középtávú tervet vázoljanak fel." (Prof. Dr. Besenyei Lajos: Életen át tartó tanulás és innováció. –In.: Magyar Nemzeti és Nemzetközi LLL Konferencia Pécsi Tudományegyetem 2010. április 29-30., 2010, p. 23-24.)

A Szakképzési és Felnőttoktatási Módszertani Központ az alábbi címen érhető el:

szfmk@nyme.hu
kassaine.schmuck.vivien@bpk.nyme.hu
www.szfmk.nyme.hu
99/518-946, fax:99/518-980
9400 Sopron Ferenczi J. u. 4.

KÖNYVJUTALMAZOTTAK

Az Apáczai Csere János Kar év végi diplomaátadó ünnepségén került sor az egyes tárgyakat kitűnően művelő hallgatók könyvjutalmazására is.

A Tinta Könyvkiadó szponzorálásával, Dr. Bérczessy Lajos tanár úr javaslatára, az Etimológiai szótárt az idegenforgalmi szakmenedzser hallgatók közül Csóka Dániel Tibor és Fehérvári Gábor Alfréd, a vendéglátó szekmenedzserektől Rikovics Zsófia, valamint Polonkai Kitti gyógypedagógia szakos hallgató vehette át.

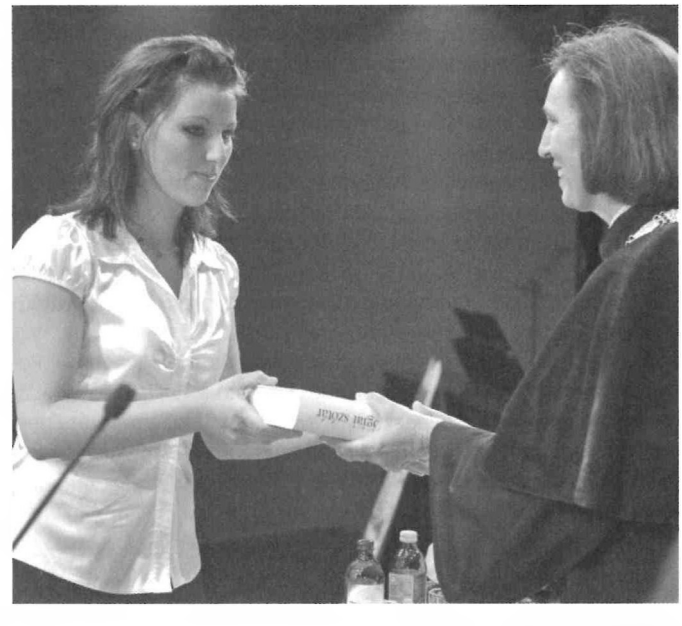

Varga Józsefné dr. egyetemi docens, tanulmányi dékánhelyettes Polonkai Kitti jutalmát adja át

ORSZÁGOS KÖRÚTON A MOLDVAI CSÁNGÓKAT BEMUTATÓ FOTÓKIÁLLÍTÁS

Színes és fekete-fehér fotók mesélnek a csángók szépséggel és nehézséggel teli életéről, a BPK Társadalom- és Neveléstudományi Kutatóközpontja által rendezett fotókiállításon. A lábnyiki falukutató táborban részt vett oktatók és hallgatók életképei országos körútra indultak.

Budapest, Győr, Kunsziget és Kapuvár után további városokban is látható lesz a Benedek Elek Pedagógiai Kar Társadalom és Neveléstudományi Kutatóközpontja által szervezett lábnyiki falukutató tábor képi anyaga. A tavalyi tanévben a kar oktatóinak – Prof. Dr. Kulcsár László, Dr. Józsa Éva, Ősz Róbert, Varga Norbert és Szikra Andrea - vezetésével óvodapedagógus és szociálpedagógus hallgatók tehettek egy hetes tanulmányutat a csángó településre. Az itt tapasztalt életkörülményeket fotókon is rögzítették, melyekből Szikra Andrea külügyi referens válogatott össze egy kiállításra való anyagot.

A „Moldvai csángók" című tárlat, a falukutatást vezető oktatók előadásaival kiegészítve legutóbb július 22-én, Kapuváron volt látható. A kiállítás megnyitásakor Dr. Katona György dékán kifejtette: a Nyugat-magyarországi Egyetem nem csupán szavakkal, de tettekkel is kifejezi azt a felelősséget, melyet a határon túli magyarság iránt érez. Ugyanez az elkötelezettség figyelhető meg a Benedek Elek Pedagógiai Kar küldetéstudatában is. A kar oktatói minden nyáron Szovátán, a Bolyai Nyári Akadémia keretében tartanak továbbképzést az erdélyi óvodapedagógus és tanító kollégáknak, emellett második éve, hogy a kutatóközpont szervezésében oktatók és hallgatók tanulmányozhatják az elcsatolt területek lakosságának mindennapjait szociológiai, politológiai és pedagógiai szempontból.

Megnyitó beszédének végén a dékán hangsúlyozta, hogy a csángó műveltség, nemzeti kultúránk különleges része, mely folyamatos ápolásra és támogatásra szorul.

Mindezt a kiállítás nézői is tapasztalhatták. A tárlat különlegessége, hogy egyes képeket színes és fekete-fehér változatban is kiállítottak. - Az üzenetben a szín éppen olyan fontos szerepet játszik, mint maga a kép tartalma - jegyezte meg Szikra Andrea. A szakértők a fekete-fehér technikával készült fotókat tartják igazán hitelesnek, ám mivel a tárlat nem a művészi igények kielégítése céljából jött létre, hanem a mai helyzet bemutatására, így a szabad szemmel látható, tarka világot is szeretnénk bemutatni.

A vándorkiállítás szerves részét képezi a kutatásban résztvevő oktatók néprajzi előadás-sorozata. Dr. Kulcsár László: Ki az igazi csángó? Társadalmi identitás - Lábnyik és a környező csángó falvak viszonya címmel tart előadást. Ősz Róbert a lábnyiki tárgy– és környezetkultúráról beszél. Varga Norbert pedig a Csángó magyarok politikai attitűdkutatását mutatja be az érdeklődőknek.

Legközelebb október 6-án, - Duray Miklós meghívására – Pozsonyban, a Csemadok székházban lesz látható a kiállítás, az előadásokkal együtt. Majd Budapesten, a Magyarok Házában, Sümegen, Balassagyarmaton, Nagykanizsán, Keszthelyen, Püspökladányban, Jászberényben és Komlóskán állítják ki a moldvai csángókat megörökítő „beszédes" fényképek.

S. Takács Judit
PR-munkatárs

A Benedek Elek Pedagógiai Kar oktatói országszerte beszámolnak a falukutató táboruk eredményeiről

Egy angyali múzsához

Szemem tévedhetetlenül és híven
Látja benned „Őt".
Téged, az igazit, a szépet,
A csodált, büszke gyönyörűt.

Egy érzést, egy álomképet,
Amit szavakba önteni igazán vétek.
Egy pillanatot, egy tekintetet,
Amely mindig Rád emlékeztet.

Számomra megszűnt a tér:
Nincsen „messze" és nincsen „távol".
Bárcsak engem őriznél,
S ne lennél olyan távol!

/Ékes Szeverin/

MINDENTUDÁS EGYETEME AVAGY A KUTATÓK ÉJSZAKÁJA SOPRONBAN

Idén is megrendezték a festői szépségű Sopron belvárosában, nevezetesen a Nyugat-magyarországi Egyetem Erzsébet utcai campusában a Kutatók Éjszakája rendezvényt. A korosztály igen vegyesnek mondható, az általános iskolai tanulmányaikat éppen most kezdőktől, egészen a 18 évesekig mindenki megfordult a programokon, melyek délután négy órától kezdve várták az érdeklődőket.

A célba dobástól, a matematikai feladatokon át egészen a vaktérképen való nevezetességek elhelyezéséig, számos kreatív és ügyességi játékot próbálhatott ki a tisztelt nagyérdemű. Kiemelkedő sikert aratott a Gazdálkodj okosan!, a poszter készítés és a kvíz. A zenét kedvelők számára pedig a kellő szórakozást a Fa- Rock együttes biztosította. A résztvevők minden egyes feladat sikeres megoldása után ajándékban részesültek, valamint a jelenlévők számára étkezési jegyet is osztottak. Lévén, hogy az egyetem a selmeci diákhagyományok őrzője, szerepet kapott a tradicionális veblen bemutatása, amely nevét a híres közgazdászról kapta. Lehetőség nyílott továbbá, a tanszékek logóinak készítésére is, ahol számos gyönyörű alkotás született. Talán a mozgalmasabb, testmozgást igénylő feladatok hiányozhattak a repertoárból, bár ettől eltekintve mindenki nagyon élvezte a programokat.

A színvonalat, az érdeklődők számát és a hangulatot figyelembe véve, köszönetet mondhatunk a rendezvény szervezőinek, hiszen mindent megtettek annak érdekében, hogy felhívják a fiatalság figyelmét a játékos tanulásra.

Ékes Szeverin
KTK

IFJÚSÁGI INNOVÁCIÓS DÍJAT NYERT KOCSI JÚLIA

Kocsis Júlia, az NYME hallgatója által tervezett kézzel tapintható vezetősáv elnyerte a 2010 évi Pannon Novum Nyugat-dunántúli Innovációs Díjat ifjúsági kategóriában. A díj nyertese a Nyugat-magyarországi Egyetemen működő UNI-SPIN Mentorprogram mentoráltja (spinoff.nyme.hu) termékének hasznosítására saját vállalkozást alapított.

Az innovatív termék kézzel tapintható vezetősáv-sorozat, amely a vakok és gyengénlátók számára nyújt segítséget az eligazodásban egy adott épületen belül. A termék a ma használatos talajburkolati vezetősávok továbbfejlesztéséből, újragondolásából született. Azáltal, hogy az eszköz a talajszint helyett a falon van elhelyezve, biztonságosabbá, hatékonyabbá és könnyebben használhatóvá válik.

A vezetősáv különböző információt hordozó elemekből épül fel. A standard elemek a távolságérzékelésben és a közeledő akadályokra való figyelmeztetésben nyújtanak segítséget, míg a piktogramos elemek további információkkal szolgálnak az akadályokról. A moduláris felépítésnek köszönhetően bármelyik középületben elhelyezhetők a megfelelő kombinációban. Anyagát tekintve mázas kerámiacsempe. A mázbevonatnak köszönhetően nagy színválasztékban készíthető, valamint könnyen takarítható. Rögzítése a hagyományos csempéktől eltérően nem ragasztással történik, hanem egy sínrendszerbe illeszkednek, amely lehetővé teszi a darabok cserélhetőségét.

Ez az újítás nem old meg semmilyen jelentős műszaki, gazdasági vagy társadalmi problémát. Inkább kiküszöböli egy régi termék hátrányait. Ettől azonban még nem lesz kevésbé innovatív. Azáltal, hogy a vezetősáv a talajburkolat helyett a falon kapott helyett, nem képez akadályt a kerekesszéket használók számára sem. Ha a felhasználónak a talpa helyett a kezével kell kitapintania az információkat, sokkal gyorsabban és pontosabban képes értelmezni őket.

A termék iparjogvédelemmel rendelkezik, nevezetesen: első lépés volt az önkéntes műnyilvántartásba vétel, amely már az első ötletek papírra vetése után megtörtént, amely magát az ötletet védi. Később, amikor kialakult a végleges forma és elkészült az arculat, formatervezési mintaoltalommal és védjegyoltalommal lett levédve.

A díjátadóra 2010. július 2-án került sor Röjtökmuzsajon a Szidónia Kastélyszállóban, a Regionális Innovációs Ügynökség és a Regionális Innovációs Tanács megalakulásának 5. évfordulója alkalmából rendezett gálavacsorán.

PÉNZÜGYI MÁGIÁK - PÉNZÜGYI KIUTAK

A pénzügyi szakma kimagasló szaktekintélyei adtak elő a Közgazdaságtudományi Karon tartott konferencián

Pénzügyi mágiák - pénzügyi kiutak címmel szeptember 30-án és október 1-jén a controlling, a számvitel és az adózás területeire kiterjedő konferenciát tartottak Sopronban, a Közgazdaságtudományi Kar aulájában. A szervezést a Magyar Okleveles Adószakértők Egyesületével közösen magára vállaló Közgazdaságtudományi Kar a régió egyik legnagyobb, gazdasági szakembereket képző felsőoktatási intézményeként nem kisebb célt tűzött maga elé, minthogy a pénzügyi-számviteli szakma régióközpontjává kíván válni.

A negyedik alkalommal megrendezett konferencián idén olyan nagy sikerű előadók osztották meg gondolataikat, meglátásaikat és ötleteiket a hallgatósággal, mint Dr. Horváth Péter professzor, az európai kontrolling atyja, aki a kontrolling stratégiai jelentőségéről tartott nyitóelőadást. A kétnapos rendezvényen emellett az állami költségvetés ellenőrzéséről, az adólevonási és visszaigénylési jog hazai és nemzetközi gyakorlatáról, az adócsalás különféle fajtáiról és az ellenük való küzdelemről is szó esett.

- Kiemelt feladatnak tartjuk, hogy a válságban is segítsük a gazdasági szakembereket, vállalkozásokat azokban a szakmai kérdésekben, amelyek hozzájárulnak a kivezető út sikeréhez, a továbbfejlődés menedzseléséhez. Nem titkolt célunk, hogy a pénzügyi-számviteli szakma központjává váljunk – nyilatkozta dr. Vágyi Ferenc, a Nyugat-magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Karának intézetigazgatója, a konferencia szervezőbizottságának titkára.

Nagyon nagy öröm számunkra, hogy immár negyedszer tudtuk összegyűjteni Sopronban a szakma legjobbjait. A konferencia megrendezését kötelességünknek is érezzük, hiszen campusunk épülete pénzügyi palota volt, a nemzet adománya. A Magyar Tudomány Ünnepéhez kapcsoltan Hitel-Világ-Stádium címmel tartjuk következő nagy rendezvényünket, amely a gazdasági kérdések mellett társadalmi problémákkal is foglalkozni fog - előlegezte meg a sajtótájékoztatón Dr. Székely Csaba dékán, a szervezőbizottság elnöke.

Csiha Tünde Noémi

A LÉZERSZKENNER, MINT ÚJ ADATGYŰJTŐ

2009 decembere óta vagyunk a Leica C10 nagyszabatosságú lézerszkenner tulajdonosai, melyet a Baross-pályázat keretében tudtunk megvásárolni. Januárban részt vettünk egy kétnapos képzésen, majd kísérleteztünk a mérés beállításaival is. Mindez a felkészülést szolgálta.

Az első teszteléskor a Fehérvár Építész Kft-vel közös kutatáshoz vontuk be az eszközt. Egy másik Baross-pályázat keretében foglalkozunk a „3D városkalauz" szoftver és adatbázis fejlesztésével. Ennek vezetője Kottyán László kollégánk, és a GEO több munkatársa is érintett benne. A projekt egyik célja azt vizsgálni, hogy milyen módon lehet 3D-modelleket kialakítani egy PDA-ra fejlesztett szoftver céljára. Egy hosszú tavaszi hétvégén Nagy Gábor kollégámmal arra vállalkoztunk, hogy hallgatók bevonásával egy mintaterület 3D-„felmérését" az új műszerrel hajtjuk végre. Az építészekkel közös bejáráson kiválasztattuk a Városház tér, Juhász Gyula köz, Goldziher Ignác utca és Jókai utca által határolt területet. A tervezett műszerállásokat is ekkor választottuk ki. Ezzel az volt a célunk, hogy ne túl nagy, de mégis biztonságos átfedéssel mérjük fel a teljes teret.

Március 13-án már korán kezdtük a mérést, mert szerettük volna elkerülni a téren várható nagyobb gyalogos forgalmat. Ez többé-kevésbé sikerült, bár így is volt dolgunk egy korán kelő turistacsoporttal.

A mérőbrigádban három hallgató is dolgozott, akik ismereteiket majd szakdolgozati munkájuk során tudják kamatoztatni. Az első állásponton való adatgyűjtés és rögzítés kb. 1 órát vett igénybe, hisz ilyen környezetben először dolgoztunk a lézerszkennerrel. A későbbiekben természetesen gyorsabbá vált a mérés. Átlagosan 30 percet lehet tervezni egy olyan mérésre, ahol a pontfelhő mellett képeket is rögzítünk. Időnként nézőink is voltak.

A feldolgozás során elkészült a terület egy részének 3D-s modellje. Az alapadatokat a lézerszkennerrel két ütemben mértük, miután az első mérési sorozat nem adott elég jó alapot a feldolgozáshoz. Az adatokat a szűrés és tisztítás után még ki lehetett egészíteni a korábbi légi szkennelés adataival. A feldolgozás Nagy Gábor kollégánk érdeme, aki a jobb szemléltetéshez még egy animációt is készített a mért területről. Ez utóbbi megtekinthető a YouTube oldalán (http://piciurl.hu/5on).

A nyár végén érkezett el az alkalmazási teszt az újabb állomásához, amikor lehetőségünk adódott bekapcsolódni a győri Jedlik híd terhelési próbájának méréseibe.

A feladatot a mérések hosszas előkészítése vezette fel, mely idő alatt hagyományos szabatos szintezéssel határozták meg a kiinduló helyzetet a Széchenyi István Egyetem és a kivitelező cég szakemberei. Mi ez idő alatt „tanórát" tartottunk az egyetem építőmérnök szakos érdeklődő hallgatóinak.

Délben megkezdődött a híd folyamatos terhelése. 10 db kavicscsal megrakott teherautó különböző felállításban képezte a próbához szükséges nyomóerőt.

Minden állásban készült egy teljes szintezéses ellenőrzés, illetve mi is készítettünk egy lézerszkenneres mérést. Ez utóbbihoz a „kivágatot" és a felbontást úgy kellett az előkészítéskor megtervezni, hogy a szkennelés ideje ne lépje túl a szintezési időt.

A mérések feldolgozásáról és az eredményekről a későbbiekben adunk tájékoztatást.

Dr. h.c. Dr. Szepes András
tanszékvezető NYME GEO

Tanóra a terepen

ARANYÉRMET NYERT AZ APÁCZAI KAR CSAPATA A SZEPTEMBER FESZTEN

Több mint egy évtizedes múltra tekint vissza a Budapesten megrendezett szeptemberi gasztronómiai ünnep, a SzeptEmber Feszt. Idén, első alkalommal, a vendéglátó képzést folytató iskolákat is meghívták a nemes versengésre. Győrt a Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar csapata képviselte. A megmérettetésre tizenkét csapat nevezett, az ország különböző régióiból. Szoros küzdelemben a III. éves turizmus-szálloda szakos apáczais trió hódította meg a dobogó legfelső csúcsát. A zsűri külön kiemelte a népi konyha hagyományainak megújítását, és a szabadtéren megvalósított precíz technológiai megoldást. Az aranyérmes étel: Rókagombával bolondított szegfűgombás gidapörkölt, öreglebbencs-felfújttal. A győztes csapat tagjai: Füredi Ildikó, Rasek Anna, Pőcze Viktória Eszter. Felkészítő tanár: Szalai Zoltán.

NM

Aranyos hallgatói sikerek

A SEK-EN IS TOVÁBB BŐVÜLT A VIDEÓKOMMUNIKÁCIÓS INFRASTRUKTÚRA

Országosan 30 helyszínen, köztük a Nyugat-magyarországi Egyetem Bölcsészettudományi Karon új HD videókonferencia-rendszert és a rá épülő szolgáltatásokat ad át a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézet (NIIF Intézet) szeptember 9-én.

Ezzel a hazai felsőoktatási, kutatási és közgyűjteményi közösséget kiszolgáló nagysebességű számítógép-hálózatot és az arra épülő kutatásfejlesztést támogató szolgáltatásokat két évtizede fejlesztő és működtető intézet HBONE+ elnevezésű programja újabb mérföldkőhöz érkezik. Ennek révén most 212 millió forintos beruházás eredményeképpen megújul és tovább bővül a magyar felsőoktatás és kutatás, illetve a közgyűjtemények számára rendelkezésre álló internetes videókommunikációs infrastruktúra.

Az új rendszer támogatja a tudományos együttműködéseket

Budapest, Debrecen, Eger, Szeged, Szombathely, valamint Svájc és Hollandia - ezekben a városokban, illetve országokban láthatták a rendszer és a rá épülő szolgáltatások ünnepélyes átadását a részt vevők. A Savaria Egyetemi Központban a Bölcsészettudományi Kar épületében, a 119-es teremben alakították ki a videókonferencia-helyiséget. A fenti helyszíneken mindenki számára nyilvánvalóvá váltak a rendszer előnyei: a világ bármely pontjával a személyes találkozással kis híján azonos minőségű kapcsolatot lehet teremteni a legfejlettebb kép- és hangtechnika révén. A történések két nagyméretű képernyő segítségével követhetők nyomon. „Jelenleg a hazai felsőoktatás és kutatás legnagyobb fejlesztése valósul meg" - mondta Nagy Miklós, a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézet (NIIF Intézet) igazgatója. Hozzátette: az infrastruktúra fejlesztésére több mint 40 milliárd forint áll rendelkezésre, ebből az összegből most a HBONE+ program által 212 milliós beruházás révén az ország konvergencia régióiban 30 helyszínen ad át videokonferencia-rendszert az intézet. Így Magyarországon már 150 helyszínnel lehet nagyteljesítményű kép- és hangkapcsolatot létesíteni, de a szám a jövőben rohamosan nő majd, hiszen óriási az igény a fejlesztésre. A videókonferencia-rendszer jelenleg a különféle projektekben történő együttműködés alapvető eszköze. Ahogy Kovács András, az NIIF Intézet munkatársa megfogalmazta: a tudomány is globalizálódott. Míg korábban magányos kutatói csoportok tényked tek, ma a konzorciumi együttműködések idejét éljük. Olyan együttműködésekét, melyek sok esetben több tucat hazai vagy nemzetközi intézmény közös gondolkodását kívánja meg.

Csépe Valéria, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárhelyettese rámutatott, a rendszerhez hasonlatos beruházások hazánk versenyképességének javításához is elengedhetetlenek. Magyarország infokommunikációs stratégiája (melyet három-négy hét múlva bocsátanak nyilvános vitára) ezért a kiemelt fontosságú teendők közé emeli a kutatásfejlesztést. Ehhez pedig elengedhetetlen a videókommunikációs infrastruktúra bővítése.

Az átadón bejelentkezett egyebek mellett a Debreceni Egyetem. Prof. dr. Fábián István rektor azt mondta, a videókonferencia-rendszert használták már szívműtét élő közvetítésére, de az egyetem és egy külföldi partner között létrejött nemzetközi szerződés megkötésére is. Kis-Tóth Lajos, az egri Esterházy Károly Tanárképző Főiskola rektorhelyettese a rendszer előnyei között említette, hogy általa a vidéki intézmény mindennapjaiban jelen lévő - esetenként több száz kilométeres - utazások számát jelentősen lehet csökkenteni, ami pénz- és időmegtakarítást jelent. Az intézmény a hallgatók számára a jövő év végéig az interneten elérhetővé kívánja tenni az előadások jó részét, e terv megvalósításához is nagy lökést ad a megszokott, tradicionális módszereket nagyban gazdagító videókonferencia-rendszer.

Prof. dr. Gadányi Károly, a SEK elnöke kifejtette, az egyetemi központ széleskörű hazai és nemzetközi tudományos együttműködéseket folytat, a rendszer pedig még jobban összehozza a feleket. Szombathely abban a sajátos helyzetben van - tette hozzá -, hogy közelebb van négy szomszédos ország fővárosához, mint Budapesthez, emiatt az országon belüli kapcsolatai vonatkozásában is jelentős az NIIF Intézet által megvalósított fejlesztés.

Dr. Molnár Katalin dékán hangsúlyozta: a BTK számára a továbblépés lehetőségét adja a videókonferencia-rendszer. A kar 1990-től a Borostyánkőút projekt keretében az Alpok-Adria régiótól a Baltikumig megtalálható országok nyelvét, kultúráját, irodalmát vizsgálja. A kar számára most lehetőség nyílik új képzési formák kialakítására – például különböző helyszíneken egyidejűleg több egyetem hallgatóinak közös előadások tartására –, nemzetközi kutatói hálózatok kiépítésére, a meglévő oktatói állományra épülő nyelvoktatás kínálatának bővítésére (a magyar mellett észt, finn, horvát, lett, szlovák és szlovén nyelvből) magyarországi és külföldi felsőoktatási intézmények hallgatóinak, illetve különböző piaci szereplőknek oktatási anyagok kidolgozására a nemzetközi együttműködés keretében, továbbá tudományos tanácskozások lebonyolítására. A legmodernebb technika alkalmazása a kutatómunkában lehetővé teszi, hogy a Bölcsészettudományi Kar a nem is olyan távoli jövőben közép-európai nyelvi központot alapítson.

Szöveg és fotó: Kleinhappel Miklós

VIGASZTALÓ SÉTA OTTLIKKAL

kőszegi anziksz

Közeledve a hatvanhoz, e rideg-hideg zavart világban az ember a tenyerében melengeti azt a pár hozzánőtt „jó dolgot", amit az elsuhanó idő meghagyott neki. A klasszikus zene nagy vigasztaló. A szerelem varázsa, s a fantázia a szerelemhez. Az egészséges, jó étel, egy-két pohár jobbfajta bor... Vigasz a táj, a természet is. És a hit, mindenek előtt, hogy a biztos léptekkel közelgő halál Andrej herceg szavával: felébredés. Most még tükör által homályosan, de egykor majd színről színre...

Németh László írja, kamaszként úgy gyűjtötte agyába és a szemébe a szép vidékeket, természeti képeket, mint fösvény a pénzt. A hazai tájak is homlokunk mögött, a velünk élő örök nosztalgia e tájak és emlékek iránt. Vigasztalnak a jó könyvek is, a bennük aszúsodó tartalommal. Az egyik könyvem az Iskola a határon... vele a Kőszeg és vidéke nosztalgia. Nyugdíjasként magamat a Szabó-hegy csendes kis házába gondolnám el, ám tudom, számomra mindez már elérhetetlen...

Időutazáson voltam Kőszegen a minap, egy árnyas vasárnap délután. Újra elolvastam a Sgraffitós-ház homlokzatán az 1668-ból való feliratot. Ottlik könyve is ezzel indul: „NON EST VOLENTIS NEQUE CURRENTIS SED MISERENTIS DEI" / Pál apostol Rómabeliekhez írt leveléből (9.f. 16. vers) a Károli Gáspár fordítása szerint: „Annak okáért tehát nem azé, a ki akarja, sem nem azé, a ki fut, hanem a könyörülő Istené"

E velejéig kálvini igét akkor íratta háza homlokzatára a kőszegi protestáns polgár, amikor az ajtaján már dörömbölt a győztes ellenreformáció. Ez a vesztes nyílt hitvallása, aki a történelem ura elé utalja vesztésre álló ügyét. A „bibliás őrálló" fejedelem, I. Rákóczi György jelmondata volt ez az újszövetségi idézet, fiához intézett fejedelmi intelmeit zárja e sorokkal. / Bár megszívlelte volna a címzett. /

Negyedszázada, 1985-ben jártam először Ottlik Géza iskolájában, a hajdani „Zögerei"-ben. /Az Új Tükör 1985. november 4. szám közölte fotókkal az írásomat./ A félelemre emlékezem, a bizalmatlanságra, a hosszú hallgatásokra, amíg végre elindult a beszélgetés, és a végén előkerültek a fiókokból az elrejtett katonaiskolás emlékek, fényképek.

A mai Kőszeg már nem ez a zárkózó régi, hanem nyitott, kedves kisváros, teli vasárnapos néppel. Sétáló fiatalok, süteményillat, a „békebeli béke" hangulata. Ám a város ma is tenyerébe zárva őrzi a múltat. Az itt lakó e tájon, a „határon" sok mindent megélt. Leginkább a korlátokat, a mindenkori hatalom természetét ismerhette meg.

Ottlik Géza regénye révén is elhíresült kőszegi katonaiskola alapkövét Jellasics altábornagy rakta le, 1853-ban. Az alapjában ma is változatlan külsejű főépület 1853-56 között épült Pollini Frigyes hadmérnöktervei alapján. Kezdetben a császári ármádia un. ezrednevelő háza volt, majd az osztrák hadak königgrätzi veresége utáni katonai reformot követően, 1874-től, a tiszti pályára előkészítő alreáliskolaként működött. Ez a klasszikus „Zögerei"-kor 1918-ig tartott. 1920-tól – a trianoni béke megszorításai okán – rejteni kellett az iskola valódi profilját. 1922-től a neve Hunyadi Mátyás Reáliskola és Nevelőintézet. Ottlik 1923-'26 között volt az intézet növendéke.

„A városkának volt egy kis erős vára, amely hat évvel a mohácsi vereség után feltartóztatta és visszaverte a törököket... Fura dolognak látszik a nyugati határ szélén védeni egy kis várat, a belülről jövő töröktől, amikor az ország már elveszett, s az ellenség itt már éppen kifelé menne. Nem is lett volna értelme, ha a védők nem tudják, hogy a hazájukon kívül még egy sokkal kisebb és egy sokkal nagyobb hazájuk is van; s ezt mind a kettőt megvédték: a városukat, ahol születtek, és a világrészüket, ahol senki sem borotválta a koponyáját..."

Magamba merülve sétálok a hajdani Piers Vilmos őrnagy úr parkjában, homlokom redői mögött volt katonák árnyai. A főbejárathoz közel egy turulos emlékkő, a nagy háború emlékoszlopa. Az oszlop négy oldalán az intézet 127 hősi halottjának neve. Hallani vélem a Netter-kapunál a kürtösök gyakorlását: takarodó, takarodó...

„Megszoktuk hát, hogy egyedül ünnepelgessük vesztett nagy csatáinkat, amelyeket túléltünk. Talán azt is megszoktuk, hogy a veréseget izgalmasabb sűrűbb anyagból való és fontosabb dolognak tartsuk a győzelemnél – mindenesetre igazibb tulajdonunknak."

Higgyünk hát Ottliknak, higgyük el neki: minden megvan!

Borbély József
történész

A FŰZFÁN FÜTYÜLŐ RÉZANGYAL

Azt hiszem, hogy nincs olyan ember, aki ne hallotta volna ezt a szép magyar mondást: *Azt a fűzfán fütyülő rézangyalát*! Akkor szoktuk ezt mondani, ha valamin hirtelen dühbe gurulunk, vagy valami nagyon bosszantó dologgal találjuk szembe magunkat. De van-e valaki közöttünk, aki tényleg látott már fűzfán fütyülő rézangyalt? A fűzfa még csak hagyján lenne, akad minden településen, erdőn-mezőn. Van belőle szomorú, kosárkötő, mandulalevelű, csörege és még ki tudja hányféle. A fütyülő rézangyal az viszont már teljesen más. Tegyük a szívünkre a kezünket. Láttunk már ilyet? Nos...? Ugye nem. Pedig van, és ha nem is közvetlenül, de közvetve kapcsolódik a geodéziához és a geodétákhoz.

A Bakony rejtelmes erdejében, Hubertlakon, 1922-ben megszületett idősebb Fuchs Antal fővadász legkisebb fia, ifjabb Fuchs Antal. A név nem véletlenül ismerős. Aki olvasta Széchenyi Zsigmond Ünnepnapok című könyvét, az még emlékszik rá, hogy az emlékezetes táborhelyi vaddisznóhajtást, azt a bizonyos hajtást a terület akkori vadgazdája, Fuchs Antal szervezte. Történetünk főhőse tehát ebben a híres jágercsaládban született. Gondtalan gyermekkor, majd a pápai Szent Benedek Középiskola padjai, érettségi után pedig beiratkozott a Magyar Királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya- Kohó- és Erdőmérnöki Karának Erdőmérnöki Osztályára. Itteni tanulmányait félbeszakította a második világháború. El kellett menni katonának.

„Vihar a levelet ide-oda fújja,
Szegény katonának forgandó a sorsa.
Ma még piros élet, holnap fehér álom,
Ne sajnáld a csókot tőlem gyönyörű virágom..."

A világháború utáni szélnek eresztett, rongyos, céltalan, megvert sereg a haza helyett messzebbre indult – hadifogságba. Fuchs Antal a szerencsések között volt, 1948-ban hazaengedték. Egy évvel később ismét beiratkozott az Erdőmérnöki Karra, ahol még volt szerencséje Roth Gyula és Fehér Dániel professzorok előadásait hallgatni. Az öröm azonban nem tartott sokáig, az SO/460-36/1951. számú rendelet szerint „rendszeridegennek" minősítették, és kitiltották az ország valamennyi felsőoktatási intézményéből. Először a dudari szénbányában kapott munkát, majd rövidesen a Budapesti Földalatti Vasútnál alkalmazták. Parti Lajos mellett aknafüggélyezést végzett, „...ennek segítségével adtuk meg az 50 méter mélységben hajtott vágat irányát, lehetővé téve ezzel az egymással szemben haladó folyosók pontos találkozását." És a sok viszontagság után tényleg van, hogy egycsapásra jóra fordulnak a dolgok. Olvassuk hát az idézetet a visszaemlékezésből: „...egy segítőkész ember, aki vezető állást töltött be a Budapesti Városmérési Irodánál. Vincze Vilmosnak hívták. Ő is részt vett az egyik állomáson (az Astoriánál) megejtett aknafüggélyezésnél, és a munkálatok során elismeréssel szemlélte, hogy a függők csillapításától kezdve a jegyzőkönyvvezetésig mindenhol ott voltam. Egy szép napon azzal lepett meg, hogy jelentkezzem az Anker-palotában lévő előbbre említett intézmény személyzeti osztályán....és felvettek a szintezési csoporthoz. Bendeffy László nevű idősebb főmérnök volt a csoportvezető, aki akkoriban Kaposvár mellett végzett méréseket. Oda kellett utaznom, hogy egy teljes csoport (jegyzőkönyvvezető, 2 fő léces, 1 fő cövekverő) vezetését átvegyem. Bendeffy főmérnök kellemes modorú, alacsony termetű, idősebb úr volt, aki zamatos zalai tájszólásban beszélt. Nagy tudású mérnökember és szívesen tréfálkozó bácsi volt..."

A szintezési vonalak pedig egyre csak kanyarogtak a napfényes, vadvirágos Zselic tájain. „Csodálatos érzés volt kibújni a sötét föld alól, dobhártyáimon nem a levegő nyomását éreztem, hanem a hajnali szellő halk dudorászását....Korán reggel és késő délután dolgoztunk, mert a légrezgés napközben károsan befolyásolta a mérések pontosságát." Mintha a Geodézia II. jegyzetet olvasgatnánk, nemde? „ Reggelente még alig pirkadt, mi már úton voltunk kerékpárjainkkal, hogy a munkát időben elkezdhessük." Kedves Hallgatók! A világ azóta semmit sem változott. Kivéve persze, hogy ma már nem kerékpárral járnak a geodéták munkába.

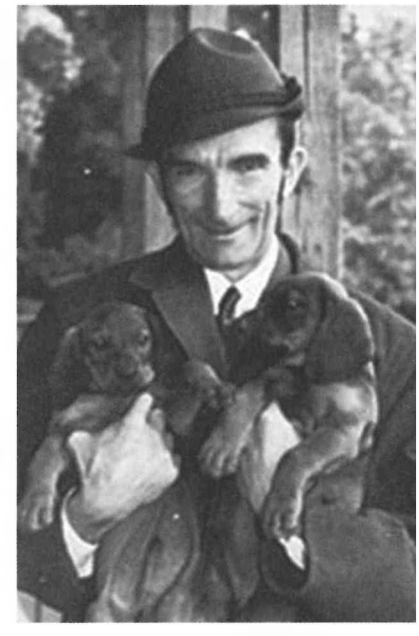

Fuchs Antal

„Néhány év után lehetőséget kaptam egy kerületvezető vadász helyének elfoglalására a Bakonyban. Amikor munkahelyemen a Budapesti Geodéziai és Térképészeti Vállalat vezetőségének hozzájárulását kértem áthelyezésemhez, Regőczy Emil igazgató és Homoródi Lajos (a Műegyetem későbbi tanára) főmérnök úgy néztek rám, mint egy eszelősre. Az ő vállalatuknál ugyanis külszolgálattal, teljesítmény bérben havi 4000 Ft-ot kerestem, és ezt állt szándékomban felcserélni 1200 Ft-tal, amit a Magas-Bakonyi Állami Erdőgazdaságnál kaptam havi készpénz fizetés gyanánt. Nem felejtem el főmérnököm, Homoródi Lajos megjegyzését, mielőtt a beleegyezését adta a távozásomhoz: Ha csak 50 Ft-tal is többet kapnál az új munkahelyeden, mint itt, törvény adta lehetőségem kínálkozna, hogy ne engedjelek el. Így megakadályozhatnálak életed nagy őrültségének az elkövetésében. De jó ha tudod: bármikor visszavárunk."

Így került hát vissza egy geodéta vadásznak a bakonyi hegyek közé. És hol van a történetben a fűzfán fütyülő rézangyal? – tehetik fel jogosan a kérdést. Nos, ezt a mondatot a magas-bakonyi vadorzók és orvvadászok emlegették ettől kezdve egyre sűrűbben, mert bizony Fuchs szintezési csoportvezető odakerülésével elvásott a szerencsecsillaguk. Az erdők erős kezű, értő gazdát kaptak.

Ha valaki a mai világban akar fűzfán fütyülő rézangyalt látni, az menjen el a Bakonyba Huszárokelőpusztára, és induljon el Hubertlaktól Franciavágás irányába, keresztül az Eleven-förtésen, fel egészen a Kőris-hegyig. Mire felér biztosan fog látni fűzfán fütyülő rézangyalt. Egyet biztosan, de még a több sincs kizárva. Ha pedig kifújta magát a hegytetőn, jusson eszébe, hogy ahol feljött, ott bizony vissza is kell menni. Dicsértessék a Bakony!

Tarsoly Péter

„…kissé vörhenyes, íze rabvallató s szaga oly kevéssé borszerű…"

A BORHAMISÍTÁS TÖRTÉNETE

Ki ne hallott volna már a „tablettás" borokról, meg a sokszor idézett adomáról, ami valószínűleg a XX. század fordulójának nagy borhamisítási botrányai idején született, miszerint a haldokló borkereskedő magához hívja a családi üzletet tovább folytató fiát, és halkan a fülébe súgja: Tudod, fiam, mielőtt meghalok egy nagy titkot szeretnék elárulni neked: Szőlőből is lehet bort csinálni…

A szőlőből készült nemes italnak mindig komoly riválissal kellett szembenéznie, a különböző praktikákkal, adalékokkal, színezékekkel „kezelt", feljavított vagy mesterségesen „csinált", bornak csúfolt hamisítványokkal, melynek fogyasztása még a mai napig kísérti és megkeseríti a borászok, borkedvelők mindennapjait.

A bor története szinte egyidős a hamis bor készítésének történetével is. Ezt a kijelentést bátran megtehetjük, mert már az ókorban is rengeteg utalással találkozhatunk az ilyen italkészítéssel kapcsolatosan. Mindenesetre a hamisítás megjelenése bizonyítja a bor kiemelkedően fontos szerepét a mindennapokban és utalhat annak gyakori hiányára is, mikor pótolni igyekeztek a kieső bormennyiséget. Nem véletlen, hogy a hamisítások főként akkor váltak nagyobb méretűvé, amikor időjárási és egyéb okok miatt kevés szőlő termett. A nemes bor védelmére már ekkor törvényeket hoztak, többek között a híres mezopotámiai uralkodó Hammurappi ránk maradt törvényei is szigorúan büntették a hamisítókat (kr.e. 1800 körül).

Az ókori Görögország és Róma rengeteg bort és borhoz hasonló italt fogyasztott el, ahol a csinált, és eredeti borokat természetesen megkülönböztették egymástól, s a javított, adalékokkal kezelt, silány „borokat" csak a legszegényebbek és a rabszolgák fogyasztották. Sokáig az ecet és a bor fogalma sem különült el teljesen egymástól, gyakran előfordult, hogy a rabszolgákkal, katonákkal egyszerűen vízzel kevert borecetet itattak. Az is az igazsághoz tartozik, hogy az ókorban a bor állaga, megjelenése egyáltalán nem hasonlított a maihoz, és a különböző készítési eljárások is általánosak és elfogadottak voltak. Gyakori volt a tengervízzel, sóval, mustpárlattal, kátránnyal, mésszel, márványporral, gyantával készített, javított ital, de rengeteg fűszert is kevertek a borhoz, pl. mirtuszt, mézet, aszalt gyümölcsöket, rózsaszirmokat, de előfordult a bor füstölése is. Ezeket az adalékokat részben a silány, romlott borok ihatóvá tétele miatt használták, részben pedig a fűszerezéssel, édesítéssel újabb ízvilágú italokat készítettek, megteremtve ezzel a későbbi „ürmösök", mai ismertebb nevükön vermuthok készítését.

A középkorban is sok hamis bor keletkezett, bizonyára az ókori „receptek" tovább éltek, s újabb praktikák révén, különféle adalékok kerültek az italokba. A cél a gyors meggazdagodáson túl, természetesen a gyakori mennyiségi problémák áthidalása lehetett. Nem véletlen, hogy a XVIII-XIX. századra a borkészítés, borkereskedelem szigorú feltételrendszere egész Európában kialakult, de tegyük hozzá a kereskedelembe nem kerülő, a lakosság szegény rétegeiben továbbra is megmaradt a hamisított, javított, olcsó borok fogyasztása és forgalma. Ráadásul a napóleoni háborúk időszaka, a hadseregek hatalmas borszükséglete jó táptalajt szolgáltatott a rossz és esetleg hamisított borok piacra jutásának.

A hamis borok előállításához az igazi „segítséget" XIX. század második fele adta meg amikor a vegyipar, az élelmiszeripar fejlődésével olyan adalékanyagokat, színezékeket alkalmaztak, amelyek lehetőséget nyújtottak főként a vörösborok hamisítására, műborok készítésére. A cukoripar tömegtermelésének beindulása után, a cukros vízzel újra felöntött már kipréselt szőlőtörkölyből sokan készítettek alacsony alkoholtartalmú, borszerű italt, melyet a köznyelv csak „vizimiskának", lőrének, több helyen csigernek, kapás bornak nevezett. A gyakran mérgező, ólom és színesfémekkel telített adalékok az egészségre ártalmasak voltak, gyakori megbetegedéseket okoztak.

Ilyen műborokat gyakran voltak kénytelenek fogyasztani a Monarchia hadseregének katonái is, óriási botrányt okozott például az 1878-ban Boszniába bevonuló hadsereg borellátási esete, amikor több száz akó műbort öntöttek a Drávába, és komoly vizsgálatok kezdődtek a hadsereg beszállítói ellen. A hamis borok aránya sajnálatosan nőni kezdett, amit, úgy tűnt, megállítani nem lehetett. A világ szőlőtermesztését ráadásul pont ekkor súlyos csapás érte. A tomboló filoxéra-járvány az 1880-as, 90-es években tetőzött, s a szőlőterületek 50%-a világszerte kipusztult. A fellépő borhiány, az emelkedő árak és a fogyasztási tömegigények növekedése egy időben jelentkezett, ez hatalmas lökést adott a hamisítások elterjedéséhez.

Több nemzetközi botrány is kirobbant, Németországban több magyar műbor is fennakadt az ellenőrzéseken, s gyakran próbálták utánozni a világhírű tokaji borokat is. A helyzet aggasztóvá kezdett válni, ami már veszélyeztette a magyar borok jó hírnevét is. A vörösborokat gyakran mályvával, bodzával színesítették, de a legáltalánosabb a mesterségesen előállított és főként Csehországból behozott fuchsin volt, ami gyakran arzént és higanyt is tartalmazott, és súlyos mérgezést is okozhatott. A fuchsin használata a századfordulóra visszaszorult ugyan, de helyette megjelent az indiai származású tamarind, valamint előszeretettel készítettek műborokat víz, szesz, borkősav, glicerin, a glicerin tartalmú legendás „Succo di Medoc"-Medoc-lé felhasználásával. Az aromaanyagok, édesítők tekintetében gyakori volt a karamell, sűrített must, füge és mazsola borhoz való hozzáadása is. A hamisítások leggyakoribb helye Isztria, Trieszt térsége volt a korabeli leírások szerint, s a műborok gyakran kerülőutakon, hajókkal érkeztek Fiumébe.

A borhiány miatt gyakran a borkereskedők hamis címkékkel, a származási helyek szándékos eltitkolásával is igyekeztek a silányabb, rossz, esetleg hamis borokat piacra juttatni. Egy 1886-ból származó leírás szerint: „Budapesten a vendéglőkben bárki meggyőződhetik, hogy természetes tiszta bort rendesen nem szolgálnak fel..." A borászati szakma tiltakozása és a nemzetközi botrányok miatt a kormányzat kénytelen volt lépni, s 1893-ban az akkori európai szokásoknál is szigorúbb és élenjáró bortörvényt hirdetett ki, ami a hamisítások, műborkészítés és az adalékanyagok behozatala ügyében is keményen fellépett. Mivel hamarosan Franciaország, Németország, Olaszország, majd Ausztria is szigorított bortörvényein, Magyarországon 1908-ban megszületett a második bortörvény, ami még az előzőnél is szigorúbb fellépést tett lehetővé a borhamisítók ellen. A szigorú törvény elrettentő ereje, a gyakori ellenőrzések, majd a filoxéra-járvány elmúlásával, az új szőlőtelepítések megindulása, a borhiány mérséklődése együttesen vezetett a műborok arányának gyors csökkenéséhez.

A pozitív változásokhoz nagyban hozzájárult az ellenőrzött, palackozott borok fogyasztásának és az igényes, polgári borkultúrának az elterjedése is. A műborok készítése bár alábbhagyott, a tömegigények kielégítése okán és a rosszabb évjáratok esetén mindig megmaradt. Sajnálatosan még a közelmúltban is nagyon sok, szőlőt csak alig-alig látott, olcsó „tablettás" bornak nevezett ital került be a forgalomba.

A hajdan szebb napokat megélt alföldi borvidék is az ottani tömeges borhamisítási ügyeknek köszönheti „rossz hírét", tönkretéve a becsületes, igazi bort előállító gazdák piaci esélyeit. A szigorú ellenőrzések, a „borkommandók" működése, és az ezzel párhuzamosan működő európai szintű törvénykezés és a lakosságot érintő tájékoztatás, felvilágosítás lehet a garanciája annak, hogy a fogyasztók asztalára valódi, egészséges és jó minőségű borok kerüljenek.

Nagy Róbert (AK)

Kántor Erika: Párbeszéd

Van-e még mit tenni?
Mert itt van a Holnap.
Vagy mindenki csak úgy lenyeli,
Amit mások a szájába adnak?

Kétfelé hasad a Föld, a Világ,
Ha megpróbálsz mozogni benne.
Látod? Én is csak nézem már,
Maradj Te is nyugodtan fekve.

Lecsavarom a fejem a nyakamról,
Odateszem valaki máséra.
Talán meg kéne próbálni,
Az ő szeme majd nem ezt látja.

2009

Láttam a Napot meghalni

Álmomban láttam a haldokló Napot,
Megnőtt, s alja a tóba ért.
A parton ülve figyeltük ezren,
Kaleidoszkóp színeit szórta szét.

Aztán havazni kezdett,
A nap meg forogva zsugorodott.
Eltakarta szemünk elől valami,
És a bőröm alá hideg vándorolt.

„Elhagyatnak akkor mindenek" –
Így szólt nekünk a jóslat.
S én más házában reszkettem,
Egy nehéz takaró alatt.

A lábam bélyegét a hó
Keresem, de nem találtam az utat.
Csukott szemem alól is láttam,
Hogy mindenki a sajátja után kutat.

Szememben égtek a Nap színei,
Pedig már rég sötét volt...
Az emberek egymás hátát tapogatva
Jártak furcsa haláltáncot.

2009

NAGY SPORTÁGVÁLASZTÓ A SEK-EN

Több mint 40 sportágat lehetett ingyenesen kipróbálni szeptember 10-én és 11-én a Nagy sportágválasztó című rendezvényen a Savaria Egyetemi Központban. A Nagy sportágválasztót elsőként Budapesten rendezték meg, de akkora népszerűségre tett szert, hogy szeptemberben a fővároson kívül 15 vidéki városban is várta a sport iránt érdeklődőket.

Ennyi gyereket sportrendezvényen még nem láttam – mondta Lazáry Viktor, a szombathelyi önkormányzat sportbizottságának elnöke a Nagy sportválasztó megnyitóján. Igaza volt, hiszen benépesült a Savaria Egyetemi Központ udvara és tornacsarnoka. A megnyitó persze ennél hosszabb volt, de mindössze néhány perces; az élet írta a forgatókönyvet: csupán azért gyűlhettek össze a város, illetve a városi sportélet amúgy illusztris képviselői, mert – ahogy Kívés István edző az ekkorra magukat a sportolásba belevetett lurkókat látva fogalmazott – egy ilyen rendezvényt meg kell nyitni. Nem mintha ezt bánták volna. Természetesen a szervezők mindent megtettek, hogy a Budapesten, illetve mostanában a vidéki városokban nagy sikert aratott sportágválasztón mindenki megtalálja azt a sportágat, mely esetleg egy életre rabul ejti. A rendezvény lebonyolításában a SEK oktatói és hallgatói is aktív szerepet vállaltak. Utóbbiak közül egyiküktől például megtudtuk, hogy a futás kizárólag erre a napra készült buszmegállóból indult, a gyerekek együtt futottak, a kis sereget „buszsofőr" vezette, így a célba érve sikerélménnyel gazdagodhatott minden egyes lurkó. Az ügyesebbek nevét és elérhetőségét felírták, hátha kedvet kaptak ahhoz, hogy később komolyabban is foglalkozzanak a sporttal. Egyébként volt itt minden, vívás, görkorcsolya, BMX, sakk, tánc, súlyemelés, íjászat, kosárlabda, röplabda, ritmikus sportgimnasztika, birkózás – és hosszasan lehetne még sorolni. Egyik-másik sportág bemutatkozása nem nélkülözte a látványelemeket sem: a BMX-es fiúk például erre a két napra építettek az udvaron egy olyan pályát, amely segítségével sok tekintetet vonzó ugratásokat hajthattak végre. A birkózók is kitettek magukért: ott jártunkkor éppen különféle ugrásokkal, bukfencekkel kápráztatták el a kisebbekből és nagyobbakból álló közönséget. A két táncospár bemutatója ugyancsak sokakat megállásra késztetett: az alkalmi viseletet öltött fiatalok olyan rutinosan mozogtak, mintha előbb tanultak volna meg táncolni, mint járni. Kint az udvaron ostorcsattogtatásra lettünk figyelmesek. A hang irányába indultunk, s kiderült, egy hagyományőrző egyesület a magyarság ősi harcművészetét, a barantát népszerűsíti. A csoport egyik tagja elmondta, Szombathelyen 11 barantás van (országos viszonylatban sem sokkal több a számuk, mindössze 70 közösség űzi ezt a sportot). A hagyományőrzők révén lehetett még például íjászkodni. A gyerekek éltek is a lehetőséggel; nem csupán a fiúk, a lányok is szívesen ostort és íjat ragadtak. Mivel a rendezvény pénteki napjának nagy része az előre bejelentkezett iskolás csoportoké volt, megkérdeztünk egy testnevelő tanárt is, hogy érezték magukat a gyerekek. Ő és kollégája a Dési Huber István Általános Iskolából ötödikeseket és hatodikosokat hozott a sportágválasztóra. A tanítási napot erre „áldozták". Az áldozatról csak annyit, hogy bár az első percekben noszogatni kellett a gyerekeket a különféle sportágak kipróbálására, végül úgy belelendültek a mozgásba, hogy a tanítási idő végén haza sem akartak menni. A második nap is hasonló sikerrel telt, sőt, a családok mellett felső tagozatos általános iskolás és középiskolás diákok önállóan is ellátogattak a Savaria Egyetemi Központba.

Szöveg és fotó: Kleinhappel Miklós

BMX-es fiúk látványos bemutatóját sokan megcsodálták

ÚJ ADATTÁROLÓ ESZKÖZ

Az Országos Széchenyi Könyvtár kapacitását is eléri a Nyugat-magyarországi Egyetemen átadott 240 TByte kapacitású adattároló eszköz.

A Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézet (NIIFI) HBONE+ elnevezésű ÚMFT projektje keretében szeptember 24-én a Nyugat-magyarországi Egyetemen átadtak és üzembe helyeztek egy 240 TByte kapacitású adattároló eszközt. A protokollrendezvényen Prof. Dr. Faragó Sándor, az egyetem rektora köszöntőjében hangsúlyozta, milliárdos az a fejlesztés, ami az elmúlt időszakban és a közeljövőben az intézményben informatikai téren megvalósul, és ami most az NIIFI hozzájárulásával is kiegészül.

A projektet és a rendszer működését szakemberek ismertették a résztvevőkkel, majd Nagy Miklós, az NIIFI igazgatója és Prof. Dr. Faragó Sándor, rektor az átadásról szóló emléklapot írtak alá.

A projekt egyik fontos célkitűzése 60 MFt értékű, 0.5 PByte kapacitású elosztott adattárolási infrastruktúra felépítése, amely egyaránt használható tudományos számítási eredmények, könyvtári digitális archívumok, vagy távoli adatmentések tárolására. Az ország három pontján, Budapesten, Dunaújvárosban és Sopronban telepített "storage" infrastruktúra nagyméretű adatállományok megbízható tárolását teszi lehetővé.

A storage fejlesztés a HBONE+ nevű átfogó infrastruktúra fejlesztési projekt része. Az NIIF Intézet 2009 és 2011 között az Új Magyarország Fejlesztési Terv által támogatott TIOP 1.3.2 és KMOP-2008/4.2.1/A_2 projektek keretében a felsőoktatás és kutatás elektronikus információs infrastruktúrájának egészére kiterjedő fejlesztést valósít meg EU-források bevonásával. A három éves fejlesztés összköltsége 4,4 milliárd forint, amiből a storage fejlesztés mintegy 60 millió forintos beruházással valósult meg.

Az elosztott, fél PByte (félmillió GigaByte) kapacitású adattároló infrastruktúra elemeit egyrészt a földrajzi tartalékoltság érdekében, másrészt a fenntartható üzemeltetés céljából az NIIF Intézet két regionális központban helyezte el. Az összkapacitás fele a Dunaújvárosi Főiskolára került, a másik fele pedig Sopronba, a Nyugat-magyarországi Egyetemre. A két alrendszer a HBONE+ adathálózaton keresztül kapcsolódik egymáshoz, illetve a rendszer automatikus menedzsmentjét végző kiszolgáló infrastruktúrához.

Az adattároló rendszert az NIIF Intézet költséghatékony komponensek felhasználásával tervezte meg.

A megoldás egyik alappillére az internet alapú adattárolási protokollra épülő iSCSI technológia használata. E technológia adattároló hálózatok összekötésére használható. Lényege, hogy a szervergép és a lokális merevlemez diszk-vezérlője közötti kommunikációt biztosító SCSI-parancsokat a protokoll IP-csomagokba csomagolja és azokat IP-alapú adathálózatokon keresztül továbbítja. Ezáltal a „szervergép" és annak „perifériája" jó minőségű, nagy sávszélességű és aránylag kis késleltetésű hálózati összeköttetés esetén nagyobb földrajzi távolságra is kerülhet egymástól.

A hamarosan induló adattárolási szolgáltatást az NIIFI tagintézmények ingyenesen vehetik majd igénybe, és rendkívül változatos módon használhatják fel. Példaként említhető egyebek mellett a rákkutatásban felhasznált CT (Computer Tomograph) felvételek tárolása a storage segítségével, de teljes könyvtárak tárolása sem elképzelhetetlen. Így az Országos Széchenyi Könyvtár digitalizált könyvállományának egy része is az NIIF Intézet által karbantartott storage rendszeren férhető hozzá. A storage infrastruktúra kiválóan használható továbbá nagyteljesítményű tudományos számítások eredményeképpen előállított nagyméretű adatállományok tárolására, digitális archívumok kialakítására, nagyobb kapacitású helyi adattároló eszközök titkosított távoli mentésére, archiválására, illetve egyéb helyigényes szolgáltatások biztosítására. Ez a rendszer képezi majd az adattárolási alapját annak a dinamikusan igényelhető, virtuális gépek kialakítására alkalmas cloud infrastruktúrának is, amelyet az NIIF Intézet a TÁMOP 4.1.3. projekt keretében fejleszt ki, és amelyet 2010 novemberében tervez a felhasználók számára elérhetővé tenni.

Az NIIF storage infrastruktúra összkapacitása 500*1024 GigaByte, azaz 500 TByte. Az előző storage csak 20 TByte-os volt, tehát az új rendszer kapacitása 25-ször nagyobb a korábbinál. A storage földrajzilag elosztott, ami nagyobb biztonságot és védelmet jelent meghibásodás vagy katasztrófa esetében. A szolgáltatási szint jóval magasabb a korábbinál, hiszen azt a felhasználó konfigurálhatja és saját igényei szerint alakíthatja, számos egyedi felhasználási lehetőséggel. A háttértár infrastruktúra e fejlesztésével a kutatói hálózat storage infrastruktúrája elérte Európa élvonalát.

Csiha Tünde Noémi

BRONZÉRMES VADGAZDA MÉRNÖK HALLGATÓ

Bronzéremmel tért haza a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának hallgatója a 2010. szeptember 18-19. között megrendezett Egyetemi és Főiskolai Sportlövő Világbajnokságról, a lengyelországi Wroclawból.

Kovács Gusztáv az Erdőmérnöki Kar vadgazda mérnök szakos hallgatója a férfi traposok csapatában - a 3x125 korongos versenyben - 109 korongos teljesítménnyel járult hozzá a 3. helyezéshez. Csapattársaival (Szollár András, Teplán László) összesen 333 koronggal szerezték meg a bronzérmet.

Kovács Gusztáv 2004 óta tagja a Balatonfűzfői Lövész Egylet Trap Szakosztályának. Eddig elért eredményei: 2004-ben Országos Bajnokság 2. helyezettje, majd többszörös Országos Bajnokságon elért 1., 2. és 3. helyezett, 2008-ban Egyetemi Világbajnokság 4. helyezettje Pekingben, Ausztriában, Hirtenbergben nemzetközi lövészverseny 3. helyezettje.

A versenyen elért eredményéhez szívből gratulálunk.

Daghefli Adrienne

„Pihenj le békén,
Sorsodat tedd irgalmasabb kezekbe"...
/Dsida Jenő/

BAK JOLÁN EMLÉKEZETE

Fertőszéplakon, együtt a sok-sok gyászolóval, eltemettük Bak Jolánt, a fertődi Esterházy-kastély örökös igazgató asszonyát. A magyar Versailles és Jolika sorsa összefonódott: hatvanhárom éven keresztül szolgálta „kastélya" ügyét, szépülését. Fájdalom, ennek a hatvanhárom évnek a története az ő keze által már végleg megíratlan marad.

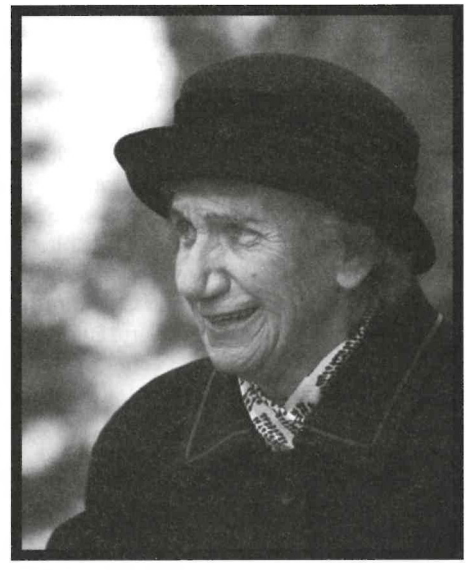

Bak Jolán (1926 - 2010)

Önéletrajzát tervezgette ugyanis - harmadik könyveként -, ehhez gyűjtögette az anyagot, erről beszélgettünk az idei nyárutón. Mondják, halála előtti napon még dolgozott, mint rendesen, a kastélybeli, neki nyugdíjasként is fenntartott szobájában. Azután éjszaka csendesen a halálba aludt.

Fertőszéplakon született 1926-ban. Sopronban a „szürkéknél", az ő leánynevelő intézetükben tanult. 1947-től dolgozott Esterházán. Mi minden fért ebbe a hatvan évbe? A háború után az Esterházy-kastélyban szovjet hadikórház működött, a berendezést széjjelhordták, a kastély tönkrement. Jolika szívósan küzdött, hogy a széjjelhordott berendezés darabjai visszakerüljenek eredeti helyükre. Ez a gyönyörű barokk palota volt az élete, a mindene, a szerelme... A finom, törékeny testben erős lélek lakott. Túl politikán és politikusokon, kurzusokon, kormányzatokon át, mindenkivel tárgyalt, szívósan küzdött a „kastélyáért"- a legújabb időkig. Kiváló kapcsolatteremtő és kapcsolattartó képességeit is az Esterházy-kastély érdekében kamatoztatta. Maradandó alkotása az újjászületett Esterházy-kápolna. A Kastély Kápolna Alapítvány kuratóriumi elnökeként oroszlánrésze volt a magas színvonalú helyreállításában, amiért a kápolna Európa Nostra-Díjat kapott. /A pénz zömét a dán Velux cég adományozta./ Bak Jolán nagyon szép kivitelű könyvet jelentetett meg 2007-ben a kápolna újjászületéséről.

Jolika jelenség volt. Mi pedig megköszönhetjük, hogy ismertük, és hogy közöttünk élt. Mindig nett, időskorában is kifogástalan volt külsejében: igazi régi finom hölgy, egy volt jobb kor tanúja. Látom magam előtt, látom a fölcsípett szemét, hallani vélem jellegzetes hanghordozását.

Köszönjük a szép nyárestéket, a sok szép kastélykoncertet. A Budapesti Vonósok páratlan muzsikálását, az Orfeo Zenekar Haydn-szimfóniáit... Magamban őrzöm e páratlan estek hangulatát... A nyárvégi alkonyatban az Apollo-teremben árad az édes muzsika... A parkban, a hatalmas ablakok előtt keringenek a fecskék... Ősz van, a fecskék elröpültek már, s magukkal vitték a törékeny testedet is, oda, abba a másik világba.

A kastély „őszi szomorúságra jutott" - írta a régi krónikás Miklós herceg halála után. Ezt a mély szomorúságot éreztem magamban a temetéseden.

Kedves Jolika! Fogadd köszönetünket és e búcsúzó sorokat. Tudom, békében nyugszol, rokonaid között, ott, a széplaki temetőben, a hatalmas fenyőfa árnyékában. Isten veled!

Borbély József

CAH DRONTEN 2009/2010.

A 2009 tavaszán Mosonmagyaróváron tett sikeres írásbeli és szóbeli vizsgánknak köszönhetően felvételt nyertünk a dronteni (CAH Dronten) főiskola vidékfejlesztési szakára a 2009/2010-es tanévre.

A dronteni képzés kiváló lehetőséget kínál az angol nyelv tökéletesítésére, más kultúrák megismerésére, a tudásunk, képzettségünk fejlesztésére nagyon szép környezetben.

A tanórákon sok prezentációt tartunk, rengeteg csapatmunkára sarkallnak minket, az előadások interaktívak, elaludni nem is lehetne.

Az órarendünk folyamatosan változik, de ez szerencsére interneten könnyen nyomon követhető. A beadandó feladatokat számítógépes rendszer segítségével osztjuk meg a tanárainkkal, sőt folyamatos kapcsolatban vagyunk oktatóinkkal e-mailben is. Minden diákhoz tartozik egy úgynevezett „coach", aki figyelemmel követi tanulmányainkat, és természetesen a felügyelet mellett segít is nekünk.

Szállást a külföldi hallgatóknak fenntartott kollégiumban kaptunk, ahová körülbelül 120 diák érkezett a világ különböző tájairól.

A napokban rendeztük meg az International Market-et, ahol mindenki bemutathatta a hazájára jellemző ételeket, italokat, nevezetességeket, szokásokat. A magyar csapat (26 fő) a paprikás krumpli, dödölle és pálinka összeállítás mellett voksolt. Talán mondanom sem kell, hogy a mi standunk volt a legsikeresebb.

Dronten egy fiatal (50 éves) város csupa modern épülettel, körülbelül 30 ezer fős lakossággal 5 méterrel a tenger szintje alatt. Rengeteg lehetőség kínálkozik a sportolásra, és örömmel látom, hogy minden korosztály ki is használja ezt. Az itteni emberek életében sokkal nagyobb jelentőséget kap a sport, mint Magyarországon.

Hétvégente egy-egy napot a környék felfedezésére szánunk. Látogatást tettünk már Amszterdamban, Rotterdamban, Utrechtben és sok környező településen is.

A diákmunka (almaszedés, virágpakolás) lehetőségét kihasználva könnyebb fedezni a tandíjat, kollégiumot és minden egyéb költséget.

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani Dr. Domiczi Endrének, a mosonmagyaróvári Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar Dékáni Hivatal vezetőjének, aki tájékoztatott minket a képzésről és az Erasmus-ösztöndíjról, valamint sok hasznos tanáccsal látott el minket. Szerencsések vagyunk, hogy egyetemünk kapcsolatai révén támogatja a külföldi tanulmányokat, gyakorlatokat.

szöveg és fotó: Zengő Ferenc, élelmiszer minőség-biztosító agrármérnök szakos hallgató

LEHETŐSÉG...

DIÁK HITEL

Legyél, aki lenni akarsz!

www.diakhitel.hu
06-40-24-00-24